

Regeringens proposition

1977/78: 17

om samarbete mellan staten och Saab-Scania AB på dataområdet
m. m.

beslutad den 20 oktober 1977.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

NILS G. ASLING

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag som syftar till att möjliggöra ett samgående mellan Saab-Scania AB:s Datasaabdivision och Stansaab Elektronik AB i ett av staten och Saab-Scania AB gemensamt ägt bolag. Bolaget avses bli upprättat genom att Stansaab Elektronik AB ombildas varefter till detta bolag förs huvuddelen av den verksamhet som f. n. drivs inom Datasaabdivisionen. Förslagen grundar sig på ett villkorligt avtal mellan staten och Saab-Scania AB.

I propositionen föreslås att 75 milj. kr. anvisas för att teckna aktier i det gemensamt ägda bolaget. Vidare föreslås att Saab-Scania AB får ett bidrag om 45 milj. kr. för utvecklingsarbete vid Datasaabdivisionen under år 1977. Slutligen föreslås i denna del att staten tecknar borgen för lån som det blivande databolaget kan komma att ta upp till ett belopp av högst 350 milj. kr.

Hälften av aktierna i Stansaab Elektronik AB ägs f. n. av Sveriges Investeringsbank AB. Avtalet med Saab-Scania AB förutsätter att staten förvärvar dessa aktier. I propositionen föreslås att riksdagen anvisar 35 milj. kr. för ändamålet.

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1977-10-20

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Troedsson, Mundebo, Ullsten, Wikström, Johansson

Föredragande: statsrådet Åsling

Proposition om samarbete mellan staten och Saab-Scania AB på dataområdet m. m.

1 Inledning

Stansaab Elektronik AB (Stansaab) och Datasaabdivisionen (Data-saab) vid Saab-Scania AB (Saab-Scania) har en ledande ställning inom den svenska dataindustrin.

Stansaab ägs till hälften av vardera Saab-Scania och Sveriges Investeringsbank AB. Stansaab har sin verksamhet i huvudsak förlagd till Järfälla och sysselsätter ca 1 350 personer. Verksamheten är koncentrerad kring tillverkning av dataterminalsystem och större datasystem för vissa tillämpningar, bl. a. flygtrafikledning.

Datasaab har huvuddelen av verksamheten förlagd till Linköping och Jönköping samt en mindre del till Malmö. Divisionen sysselsätter ca 3 000 personer, inkl. försäljningsbolag, och har tyngdpunkten i sin tillverkning inom områdena datasystem samt industriell och militär elektronik.

Diskussioner om ett närmare samarbete mellan Stansaab och den del av Datasaabdivisionen som arbetar inom området datasystem har förts under en längre tid. Under våren 1977 inleddes förhandlingar mellan företrädare för industridepartementet och Saab-Scania om ett sådant närmare samarbete. Under försommaren nåddes enighet om huvudragen i en blivande överenskommelse. Förhandlingarna har slutligen resulterat i att parterna den 21 september 1977, med förbehåll för regeringens godkännande, slutit ett såsom huvudavtal betecknat avtal om samarbete på dataområdet. Avtalet innebär bl. a. att Stansaabs och Datasaabns rörelser skall föras samman i ett av staten och Saab-Scania gemensamt ägt bolag. Till huvudavtalet hör ett likaledes med förbehåll för regeringens godkännande träffat konsortialavtal som reglerar verk-

samheten i det nya bolaget. Huvudavtalet jämte det därtill fogade konsortialavtalet bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*. För att avtalet skall kunna genomföras fordras att staten övertar Investeringsbankens aktier i Stansaab. Ett avtal om överlåtelse av dessa aktier har, med förbehåll för regeringens godkännande, träffats den 20 september 1977.

2 Uppbyggnaden av den svenska dataindustrin

Sverige tillhör pionjirländerna inom dataområdet. Vid mitten av 1940-talet planerades vid överläggningar mellan representanter för militära myndigheter, statliga forskningsorgan och näringslivet en framtida utveckling inom dataområdet.

År 1948 inrättades efter riksdagsbeslut (prop. 1949: 80, SU 1949: 79, rskr 1949: 157) matematikmaskinnämnden som bl. a. lät bygga den första svenska matematikmaskinen kallad BESK (binär elektronisk sekvenskalkylator). Verksamheten inom matematikmaskinnämnden gav impulser till utveckling av datamaskiner inom industrin och universiteten. Bl. a. Svenska Aeroplan Aktiebolaget (Saab) och universitetet i Lund byggde maskiner som hade inspirerats av BESK.

Under år 1956 övergick en stor del av matematikmaskinnämndens personal till det privata näringslivet och initiativet i fråga om utveckling av datamaskiner i Sverige övergick till industrin.

Bland de svenska företag som drev datortillverkningen vidare under slutet av 1950- och början av 1960-talen kan nämnas Aktiebolaget Åtvidabergs Industrier (Facit), Saab och Standard Radio & Telefon Aktiebolag (SRT). Inom Telefonaktiebolaget L. M. Ericsson påbörjades en utveckling av datorer för företagets telefonstationssystem.

Den största delen av beställningarna till dataindustrin under detta inledningsskede var militära beställningar av såväl utvecklingsarbete som maskinutrustning. De militära beställningarna möjliggjorde även utveckling av civila produkter såsom Saab:s dator D21. I början av år 1963 avvecklade Facit sin tillverkning av stora datorer. De tre kvarvarande stora tillverkande industrierna inom dataområdet, L. M. Ericsson, Saab-Scania och SRT, har i stort varit dominerande vad beträffar tillverkning av datorer i Sverige. År 1971 överfördes dataverksamheten vid SRT till ett nybildat företag, Stansaab Elektronik AB, med SRT, Saab-Scania och det statliga Svenska Utvecklingsaktiebolaget som ägare.

Parallellt med tillverkningen och utvecklingen av stora datorer och datasystem har datatekniskt utvecklingsarbete och tillverkning för andra tillämpningar pågått i Sverige. Ett exempel härpå är kontorsdatautrustning från Facit, som dock år 1974 överlät större delen av denna rörelse till Saab-Scania, efter att tidigare ha överlätit en mindre del till Stan-

saab. Ett annat exempel är den verksamhet inom bankdataområdet som drivs av Philips Elektronikindustrier AB.

Saab-Scantias verksamhet inom området stora datorer överfördes år 1975 till ett med Sperry Rand gemensamt ägt bolag, Saab Univac AB.

3 Utvecklingstendenser inom dataindustrin

Karakteristiskt för marknaden inom dataområdet är dess snabba tillväxt. Under efterkrigsperioden har dataindustrin vuxit med ca 10 % per år i konstant penningvärde. Denna snabba tillväxt kommer troligtvis inte att avta inom den närmaste framtiden.

Samtidigt som datamarknaden expanderar karakteriseras branschen av en snabb teknisk utveckling, främst inom komponentområdet. Det är i huvudsak denna utveckling som gjort den moderna datatekniken möjlig.

Utvecklingen inom komponentområdet karakteriseras f. n. främst av att stora s. k. integrerade kretsar introducerats, dvs. kretsar som i sig innehåller tusentals komponenter sammanförda i en enda enhet med en yta av några kvadratmillimeter. Dessa integrerade kretsar används för olika ändamål, t. ex. minnen och s. k. mikroprocessorer, dvs. kompletta datorer med utomordentligt små fysiska dimensioner.

Denna teknik anses komma att leda till ett radikalt nytänkande vad gäller konstruktion och produktion av datorer och datasystem. Den ökade komplexiteten hos de enskilda komponenterna, varav datorerna byggs upp, kommer att leda till sänkta komponentkostnader och ett minskat behov av produktionskapacitet per producerad enhet, vilket möjliggör ständigt ökande prestanda vid konstant prisnivå. Sett ur den synvinkeln ställer sig den nya tekniken fördelaktig och den utnyttjas därför nu av alla tillverkare av datautrustning. Därmed sker en tyngdpunktsförskjutning från tillverkning av datautrustning till mera programvaruorienterad verksamhet, såsom exempelvis anpassning av datasystem till speciella tillämpningar.

Marknadsföringen är en viktig funktion för alla branscher. Beträffande dataindustrin är detta förhållande särskilt utpräglat p. g. a. komplexiteten hos de produkter som marknadsförs. Kunderna måste ges ett större mått av stöd än vad som är fallet för de flesta andra produkttyper för att rätt kunna använda det datasystem de köper. Detta förhållande accentueras av tyngdpunktsförskjutningen mot programvara, och de på marknaden konkurrerande företagens position kommer sannolikt att i allt högre grad vara beroende av en framgångsrik marknadsföring och kvaliteten hos de system och den programvara som företagen kan tillhandahålla.

4 Datasaab

Datasaab med till verksamheten hänförliga försäljningsbolag inom Saab-Scania AB sysselsätter ca 3 000 personer. Av dessa är ca 2 000 anställda vid anläggningar belägna i huvudsak i Linköping, Jönköping och Malmö. Omsättningen år 1976 var 429 milj. kr. Det är huvudsak den del av Datasaabdivisionen som är belägen i Linköping och Malmö samt den därtill hörande europeiska försäljningsorganisationen som berörs av det aktuella samarbetet.

Datasaab har bedrivit en kontinuerlig utveckling av såväl affärs- som terminalsystem, och särskilt ett omfattande utvecklingsarbete vad beträffar bankterminalsystem. Med början under 1960-talet har bolaget sålt ett stort antal bankterminaler bl. a. till sparbankerna i Norden. Även militär och industriell elektronik har tagits fram inom divisionen.

Av de av Datasaab tillverkade affärsdatasystemen kan nämnas D15, som är ett minidatorbaserat affärsdatasystem, och D12, ett mikrodatorbaserat affärsdatasystem för små och medelstora företag. Datasaab har ca 40—50 % av affärsdatasystemmarknaden i Skandinavien och genom dotterbolag ungefär 4 % av den övriga Europamarknaden på detta område.

Till Datasaabdivisionen är knutet ett tiotal dotterföretag huvudsakligen i Europa. Dotterbolagen tillhandahåller programvara samt marknadsför och ger service åt Datasaaabs produkter. Något tekniskt utvecklingsarbete av nämnvärd omfattning utförs icke vid dotterbolagen. Datasaab har, inkl. försäljningsbolagen, ca 1 100 man som marknadsför och ger service åt dess varusortiment.

5 Stansaab

Stansaab bildades som ett av Saab, SRT och Svenska Utvecklingsaktiebolaget till lika delar ägt bolag. SRT överlät sedermera sin del i Stansaab till de övriga aktieägarna. Investeringsbanken övertog år 1976 de aktier som ägdes av Svenska Utvecklingsaktiebolaget.

Stansaab har från starten år 1971 haft en snabb tillväxt. Åren 1971—1974 ökade Stansaaabs orderingång med medeltal 33 % per år. Företaget omsatte omkring 270 milj. kr. år 1976 och har ca 1 350 anställda. Företaget har hittills visat ett ekonomiskt resultat utan större över- eller underskott.

Stansaab utvecklar, tillverkar och marknadsför bl. a. datasystem för flygtrafikledning och patientövervakning samt dataterminaler för skilda ändamål.

Stansaaabs system för kontroll av civil luftfart är en utveckling av det system som Stansaab tidigare har utvecklat för det svenska försvaret. Den första större civila lufttrafikkontrollanläggningen som Stansaab

levererat är installerad vid Arlanda flygplats. Stansaab har en dominerande ställning på den svenska marknaden för civila lufttrafiksystem och är även på den internationella marknaden en av de större leverantörerna av sådana system.

Stansaabs andra stora produktgrupp är dataterminalsystem. Stansaabs dataterminaler är anpassade för att användas tillsammans med stora datorer. Dataterminaler svarade för ungefär 40 % av Stansaabs försäljning under år 1976 och förväntas utgöra en ökande andel av bolagets verksamhet i framtiden.

6 Utredning om samarbete Datsaab—Stansaab

Enligt överenskommelse mellan min företrädare och ordföranden i Saab-Scania styrelse har Stanford Research Institute undersökt möjligheterna att öka samarbetet mellan Datsaab och Stansaab. Undersökningen redovisades i en rapport år 1976. I undersökningen har ingått en omfattande genomgång av Stansaabs och Datsaabs verksamheter. Bl. a. har företagens ställning på sina resp. marknader, deras inre organisation och deras planering för perioden 1975—1980 analyserats.

Vid undersökningen har även de områden som kan tänkas orsaka problem vid ett närmare samarbete mellan Stansaab och Datsaab klarlagts.

I rapporten konstateras att både Stansaab och Datsaab har god konkurrenskraft på de av dem valda marknaderna. Mot bakgrund av företagets ringa storlek anses dock deras chanser att överleva på lång sikt vara begränsade. Vidare påpekas att det — eftersom datorområdet betraktas som vitalt för svensk industris konkurrensförmåga — är viktigt att speciellt intresse ägnas dessa företags verksamhet.

I rapporten anges flera alternativa vägar att trygga de två företagens fortsatta verksamhet. Ett samgående bedöms dock som den mest rationella lösningen. Ett sådant antas leda till en rationalisering såväl vad gäller produktsortiment som i fråga om forskning och utvecklingsarbete. Detta tillsammans med den omständigheten att bolagens planering och produktutveckling innebär att de inom en snar framtid blir konkurrenter, föranleder utredarna att ge en stark rekommendation till Datsaab och Stansaab att gå samman i ett bolag.

7 Huvudavtalet med Saab-Scania

Det som huvudavtal betecknade avtalet mellan staten och Saab-Scania syftar till att utveckla samarbetet mellan parterna inom dataområdet och att samordna de av Stansaab och Datsaab bedrivna verksamheter, inom ett gemensamt ägt bolag, i avtalet benämnt Databolaget.

Avtalet innebär i huvudsak följande. Databolaget, som skapas genom ombildning av Stansaab, skall inleda sin verksamhet den 1 januari 1978.

Stansaab har f. n. ett aktiekapital om 60 milj. kr. Databolaget avses få ett aktiekapital om 360 milj. kr. Av ökningen av aktiekapitalet skall staten teckna 150 milj. kr. Härav skall 75 milj. kr. inbetalas kontant inom en månad efter aktieteckningen, dock inte förrän i januari 1978, och återstående 75 milj. kr. erläggas senast sex månader senare.

Saab-Scania skall likaledes teckna aktier för 150 milj. kr. Betalningen härför skall erläggas genom kvittning per den 1 januari 1978 av fordran som uppkommer genom överlåtelse till Databolaget av Datasaaabs rörelse med tillgångar och skulder. Om Datasaaabs rörelse inte värderas till minst 150 milj. kr. skall det felande beloppet erläggas kontant senast sex månader efter aktiekapitalökningen. Överlåtelsen omfattar större delen av den verksamhet som bedrivs inom Datasaaab jämte därtill hörande tillgångar, rättigheter, skyldigheter och förpliktelser samt samtliga aktier i de bolag som kan anses höra till Datasaaab med undantag för aktierna i Datasaaab Systems Incorporated, USA. Överlåtelsen omfattar inte den rörelse som Datasaaabdivisionen bedriver i Jönköping och som avser i huvudsak industriell och militär elektronik och elektromekanik.

Avtalet reglerar ingående hur värdering av Datasaaabs tillgångar och skulder skall gå till. Den skall ske genom inventering och värdering, vilken skall granskas av två av parterna utsedda värderingsmän. Kan dessa inte enas om värdet av någon post skall tvisten hänskjutas till en tredje opartisk värderingsman.

Parterna skall träffa överenskommelse om vilken personal inom Datasaaab som skall beredas anställning inom Databolaget. Saab-Scania gör vissa åtaganden beträffande sysselsättning av övrig berörd personal.

Databolaget skall från Saab-Scania överta samtliga de avtal som Saab-Scania träffat för Datasaaabs räkning.

För att underlätta ett samgående med Stansaab och säkerställa att det tekniska utvecklingsarbetet vid Datasaaab under år 1977 fortgår i normal omfattning skall staten till Saab-Scania utbetala ett utvecklingsbidrag om 45 milj. kr. Bidraget skall utbetalas senast 60 dagar efter det att regeringen godkänt huvudavtalet.

För utvecklingsarbetet inom Databolaget skall staten lämna bolaget ett utvecklingsstöd om 32,5 milj. kr. per år under åren 1978—1981. Stödet för år 1978 skall utbetalas under juli månad detta år.

Vidare skall staten och Saab-Scania åren 1978—1981 var för sig årligen tillskjuta 37,5 milj. kr. Tillskottet för år 1978 skall utbetalas under juli månad. Uppkommer under åren 1978—1981 förluster som inte täcks av tillskotten skall de ersättas av parterna till lika stora delar. Ägarna skall dessutom gemensamt under åren 1978—1981 ikläda sig ett borgensansvar till ett sammanlagt belopp av högst 700 milj. kr. Be-

loppet inkluderar av Investeringsbanken och Saab-Scania per den 1 januari 1978 ställda borgensförbindelser.

Saab-Scania skall senast den 17 oktober meddela staten om man definitivt godkänner avtalet sedan förhandlingar enligt lagen (1976: 580) om medbestämmande i arbetslivet (ändrad senast 1977: 532) slutförts, och det förutsätts att sådana förhandlingar skall ha slutförts även inom Stansaab före den nämnda tidpunkten.

8 Konsortialavtalet

Det till huvudavtalet hörande konsortialavtalet innebär i huvudsak följande.

Databolaget skall ha ett aktiekapital av 360 milj. kr., vilket skall ägas av staten och Saab-Scania med hälften vardera. Bolagets styrelse skall bestå av sex ledamöter med två suppleanter, arbetstagarledamöterna oräknade. Vardera parten skall nominera tre styrelseledamöter och en suppleant. Beslut i bl. a. följande frågor förutsätter enighet mellan parterna, nämligen ändring av bolagsordningen, ändring av bolagets aktiekapital, vinstutdelning, ändring av lokalisering av bolagets verksamhet, större investeringsprojekt, avtal om överlåtelse eller förvärv av rörelse eller rörelsegren, bildande eller nedläggning av dotterföretag, tillsättande och entledigande av verkställande direktör samt väsentlig förändring av bolagets verksamhet.

Databolagets verksamhet skall bedrivas enligt affärsmässiga grunder, varvid en hög konsolideringsgrad skall eftersträvas.

Avtalet innehåller också vissa bestämmelser om konkurrerande verksamhet. Dessa innebär för Saab-Scanias del i huvudsak att företaget förbinder sig att med undantag för viss i en bilaga angiven verksamhet som företaget redan i dag bedriver inte ta upp utveckling, marknadsföring m. m. inom områden där Databolaget arbetar. Databolaget skall å sin sida under en tid av sju år inte utan medgivande ta upp verksamhet av det slag som Saab-Scania enligt bilagor redan bedriver.

Konsortialavtalet träder i kraft samtidigt som huvudavtalet. Det gäller t. o. m. den 31 december 1987 och förlängs därefter automatiskt med fem år varje gång, såvida det inte sägs upp av någon av parterna senast två år före avtalstidens utgång.

Avtalet kan bringas att upphöra i förtid om parterna inte lyckas uppnå enighet vid upprepade tillfällen i frågor där enighet förutsätts mellan parterna, om de grundläggande förutsättningarna för avtalet ändras eller om part bryter mot bestämmelserna i avtalet. Om avtalet sägs upp skall den part som har sagt upp avtalet erbjuda den andra parten i Databolaget att lösa in sina aktier.

9 Avtalet med Sveriges Investeringsbank AB

Enligt avtalet mellan staten och Investeringsbanken överlåter banken samtliga sina aktier i Stansaab till staten för en köpeskilling av 35 milj. kr.

Staten åtar sig dessutom att befria Investeringsbanken från borgensansvar för dels hälften av de lån på tillsammans 45 milj. kr. som Stansaab har i Investeringsbanken, dels Stansaabs förpliktelser gentemot Götabanken intill ett belopp av 13 333 333 kr. Skulle Investeringsbanken innan regeringen har godkänt avtalet bevilja Stansaab ytterligare lån skall staten ikläda sig borgensansvar för dessa lån intill ett belopp av högst 70 milj. kr.

10 Föredraganden

Utvecklingen inom dataområdet har under de senaste decennierna gått mycket snabbt. Under de senaste decennierna har dataindustrin vuxit med ungefär 10 % per år i fast penningvärde. Samtidigt som data marknaden hela tiden expanderar genomgår teknikområdet en mycket snabb utveckling.

Det som för tillfället utmärker dataområdet är introduktionen av den s. k. mikroprocessorn. Förutom att mikroprocessorer kommer att påverka konstruktion och produktion av datorer kommer de även att innebära att olika tillverkares produkter kommer att få i stort sett liknande prestanda. Dataindustrin kommer i framtiden troligtvis att förskjuta tyngdpunkten i sin verksamhet från tillverkning av datorer till marknadsföring och anpassning av datasystem till speciella användningsområden. En datortillverkares marknadsposition antas därför i framtiden till stor del bero på den system- och programvara han kan tillhandahålla och den marknadsföring som han har.

Datortillverkning i Sverige förekommer huvudsakligen vid Telefonaktiebolaget L M Ericsson, Datasabdivisionen (Datasab) vid Saab-Scania AB (Saab-Scania) och Stansaab Elektronik AB (Stansaab). Ett stort antal företag saluför dock datasystem för olika tillämpningar varvid den centrala datorn levereras från något annat, ofta utländskt, företag. De svenska leverantörerna av datautrustning har i betydande utsträckning slutit samarbetsavtal med utländska företag.

Den internationellt verksamma dataindustrin domineras av stora multinationella företag. I de flesta länder har samgående genomförts eller planerats mellan mindre enheter för att möta den allt hårdare konkurrensen inom dataområdet. Dessutom förekommer i de flesta länder med inhemsk dataindustri av någon större omfattning betydande statliga subventioner till dataindustrin för att möta det starka konkurrens-

trycket på den internationella marknaden. Den svenska dataindustrin befinner sig därför i ett svårt konkurrensläge.

Mot denna bakgrund har under en längre tid överläggningar och förhandlingar ägt rum mellan staten och Saab-Scania om ett samarbete inom dataområdet, vilket ledde fram till en principöverenskommelse i maj 1977. Som ett resultat av de fortsatta förhandlingarna träffades den 21 september 1977, med förbehåll för regeringens godkännande, ett huvudavtal mellan staten och Saab-Scania om samgående mellan Data-saab och Stansaab. Avtalet reglerar de väsentliga villkoren för samgåendet. Ett kompletterande konsortialavtal har likaså träffats den 21 september 1977.

I huvudavtalet har vissa riktlinjer överenskommit för samarbete i ett gemensamt ägt bolag som i avtalet benämns Databolaget och som omfattar nuvarande Stansaab och den större delen av Datasaab. Huvudavtalet innebär i huvudsak följande.

Databolaget, som skapas genom ombildning av Stansaab, skall inleda sin verksamhet den 1 januari 1978. Stansaab har f. n. ett aktiekapital om 60 milj. kr., Databolaget avses få ett aktiekapital om 360 milj. kr.

Av ökningen av aktiekapitalet skall staten teckna 150 milj. kr. Härav skall 75 milj. kr. inbetalas kontant inom en månad efter aktieteckningen, dock inte förrän i januari 1978, och återstående 75 milj. kr. erläggas senast sex månader senare.

Saab-Scania skall likaledes teckna aktier för 150 milj. kr. i Databolaget. Betalningen härför skall erläggas genom kvittning per den 1 januari 1978 av fordran som uppkommer genom överlåtelse till Databolaget av Datasaabs rörelse.

För att säkerställa att det tekniska utvecklingsarbetet vid Datasaab fortgår i normal omfattning under år 1977 skall staten till Saab-Scania utbetala ett utvecklingsbidrag om 45 milj. kr. Bidraget skall utbetalas senast 60 dagar efter det att regeringen har godkänt huvudavtalet. Vidare skall staten för att säkra utvecklingsarbetet inom Databolaget lämna bolaget ett utvecklingsstöd om 32,5 milj. kr. per år under åren 1978—1981.

Staten och Saab-Scania skall dessutom, under åren 1978—1981, var för sig årligen tillskjuta 37,5 milj. kr. till Databolaget. Uppkommer under dessa år förluster som inte täcks av tillskotten skall de ersättas av parterna till lika stora delar. Under åren 1978—1981 skall ägarna vidare ikläda sig borgensansvar för Databolagets upplåning till ett sammanlagt belopp av högst 700 milj. kr., inkl. borgen som har ställts före den 1 januari 1978.

De närmare förhållandena mellan staten och Saab-Scania såsom delägare i Databolaget har reglerats i ett den 21 september 1977, med förbehåll för regeringens godkännande, träffat konsortialavtal. Avtalet gäller i tio år och förlängs därefter automatiskt med fem år varje gång, om inte avtalet sägs upp senast två år före avtalstidens utgång. Beslut

i vissa väsentliga frågor, som anges i avtalet, förutsätter enighet mellan parterna. Avtalet kan bringas att upphöra i förtid bl. a. om parterna vid upprepade tillfällen inte har lyckats nå enighet i frågor som kräver sådant. Part som har sagt upp avtalet skall erbjuda den andra parten att lösa in sina aktier.

I avtalet har även tagits in vissa bestämmelser som reglerar Saab-Scanias och Databolagets rätt att driva konkurrerande verksamhet. Dessa innebär i huvudsak följande. Saab-Scania förbinder sig att inte utan medgivande ta upp sådan verksamhet som Databolaget bedriver, med vissa angivna undantag som avser verksamhet som redan pågår inom Saab-Scania. Databolaget får å sin sida inte under sju år ta upp konkurrens med denna redan påbörjade verksamhet.

Den personal inom Datasaab som behövs för Databolagets verksamhet skall beredas anställning i detta företag. För övrig berörd personal har Saab-Scania gett vissa sysselsättningsgarantier.

Förhandlingar enligt lagen om medbestämmande i arbetslivet har förts med arbetstagarorganisationerna i Stansaab och Saab-Scania. Sedan förhandlingarna har slutförts inom Saab-Scania har företaget i skrivelse den 17 oktober meddelat att Saab-Scania definitivt godkänner avtalet. Efter slutförda förhandlingar med berörda arbetstagarorganisationer har Stansaab i skrivelse den 17 oktober meddelat att hinder icke föreligger mot fullföljande av avtalet vad gäller Stansaab.

Avtalet med Saab-Scania förutsätter vidare att staten övertar Investeringsbankens aktier i Stansaab. Med anledning härav har, med förbehåll för regeringens godkännande, avtal träffats med Investeringsbanken om överlåtelse av bankens aktier till staten.

Avtalet innebär att staten övertar samtliga bankens aktier i Stansaab för en köpeskilling av 35 milj. kr. Vidare åtar sig staten att befria Investeringsbanken från borgensansvar för dels ett belopp av 22,5 milj. kr. avseende lån som Stansaab har i Investeringsbanken, dels StansaaBs förpliktelser gentemot Götabanken intill ett belopp av 13 333 333 kr. Skulle banken innan regeringen godkänt avtalet bevilja Stansaab ytterligare lån skall staten ikläda sig borgensansvar för dessa lån intill ett belopp av högst 70 milj. kr.

För egen del vill jag beträffande det föreslagna samarbetet anföra följande.

Sverige har en industriell tradition och ett utbildningsväsende som ger svensk industri utmärkta förutsättningar att arbeta inom dataområdet. Härtill kommer att den snabba administrativa utvecklingen inom svensk offentlig och enskild förvaltning tidigt skapade en stark inhemsk efterfrågan på datatekniska hjälpmedel. Även inom försvaret tog man tidigt flera initiativ till utveckling av datasystem.

Dessa omständigheter torde ha bidragit till att svensk industri redan på 1950-talet påbörjade kommersiell aktivitet på dataområdet. Vi har därför i dag en industriell bas för fortsatt verksamhet inom området.

Vi kan också konstatera att dataindustrin under de senaste decennierna har varit en av de snabbaste expanderande industribranscherna. Detta förhållande kommer sannolikt att bestå under åtminstone 1980-talet.

Mot denna bakgrund framstår förutsättningarna för en fortsatt utveckling av svensk dataindustri som goda. Som jag tidigare har redovisat finns emellertid inom branschen problem med internationell bakgrund som betingas av den snabba tekniska och strukturella omvandlingen.

Även svensk industri möter dessa problem och har hittills inte varit särskilt väl rustad att på egen hand finna hållbara lösningar. Storleken av de svenska enheterna har varit otillräcklig och samarbetet dem emellan bristfälligt. Det internationella konkurrensläget med inslag av statliga subventioner i flera länder har inte medgett den lönsamhet som har krävts för att tillräckligt utvecklingsarbete skulle kunna bedrivas.

Ett statligt ekonomiskt stöd är därför nödvändigt under en övergångsperiod för att skapa en svensk dataindustri som kan konkurrera av egen kraft på 1980-talets expansiva marknad. En förutsättning för att stöd skall vara meningsfullt är dock att en sådan industri har den strukturella styrka som krävs i det internationella konkurrensklimatet. Jag anser att denna förutsättning kommer att vara för handen genom den företagsbildning som är syftet med det föreliggande avtalet. Med utgångspunkt i Stansaab och Datasaab bildas ett helt integrerat företag som tillförs verksamheter som kompletterar varandra i väsentliga avseenden. Stora samordningsfördelar kan bl. a. uppnås inom utveckling, produktion och marknadsföring. Särskilt vill jag peka på den försäljningsorganisation som Saab-Scania har byggt upp utomlands. Den tillförs nu det nya företaget och kan där bli av avgörande betydelse.

Som ett ytterligare motiv för de betydande insatser jag nu föreslår att samhället skall göra vill jag framföra vissa allmänna synpunkter. Värdet av en stark svensk dataindustri kan inte mätas bara från affärsmässig utgångspunkt. Enligt min mening kommer dataindustrin att få en central betydelse inom hela verkstadsindustrin och även inom processindustrin. En allsidigt utvecklad svensk dataindustri kan därför få en allmän industripolitisk betydelse som kunskapsbas och förmedlare av ny teknik till andra delar av industrin.

Jag vill också peka på den betydelse som en inhemsk dataindustri har för möjligheterna att tillgodose de särskilda krav vi kan vilja ställa på framtida datasystem i övriga delar av samhället. Frågan om hur datatekniken skall användas på ett för medborgarna acceptabelt sätt tilldrar sig ständigt ökat intresse. Både vår förståelse för de problem som uppkommer i detta sammanhang och våra möjligheter att lösa dessa problem bör rimligen öka om vi inom landet har en väl utvecklad dataindustri.

Villkoren för samarbetet sådana de har utformats i huvudavtalet

finner jag för statens del tillfredsställande. Även villkoren för statens förvärv av Investeringsbankens aktier i Stansaab är godtagbara.

Vad gäller konsortialavtalet vill jag här endast kort beröra bestämmelserna om konkurrens mellan Saab-Scania och Databolaget. Det är enligt min mening nödvändigt att ägarna tillser att det nya företaget ges företräde gentemot Saab-Scania vad gäller satsningar på nya datatekniska områden, och vissa bestämmelser med detta syfte är därför ofrånkomliga. Å andra sidan är det skäligt att Databolaget under en övergångstid inte konkurrerar med sådan verksamhet med datateknisk anknytning som kvarstannar inom Saab-Scania och avtalet innehåller också en sådan bestämmelse.

Huvudavtalet förutsätter att staten tecknar aktier i Databolaget för 150 milj. kr. Härav faller 75 milj. kr. på budgetåret 1977/78. Vidare skall staten till Saab-Scania erlagga ett bidrag för utvecklingsverksamhet inom dataområdet om 45 milj. kr. Medlen bör anvisas på tilläggsbudget. I huvudavtalet åtar sig staten att under åren 1978—1981 ikläda sig borgensansvar för Databolagets upplåning till ett sammanlagt belopp av högst 350 milj. kr. Beloppet inkluderar borgensåtagande som före den 1 januari 1978 gjorts av Investeringsbanken.

Som har framgått i det föregående åtar sig staten i huvudavtalet dessutom att under åren 1978—1981 lämna bolaget visst utvecklingsstöd och andra tillskott. Regeringen bör inhämta riksdagens bemyndigande att godkänna huvudavtalet i vad staten genom avtalet — utöver de medelsbehov för budgetåret 1977/78 och den borgen som jag nyss har redovisat — ikläder sig ekonomisk förpliktelse.

Konsortialavtalet innebär inte någon ekonomisk förpliktelse för staten utöver vad som följer av huvudavtalet. Under förutsättning att riksdagen beslutar om medel och borgen i enlighet med vad jag här förordar kan regeringen därför godkänna detta avtal utan särskilt bemyndigande från riksdagens sida.

Enligt avtalet med Investeringsbanken skall staten förvärva bankens aktier i Stansaab för 35 milj. kr. Medel för förvärv av aktierna bör anvisas på tilläggsbudget. Staten åtar sig vidare att befria Investeringsbanken från viss av banken ställd borgen och att ställa ytterligare borgen för högst 70 milj. kr. Borgen som staten sålunda ikläder sig skall avräknas från den borgen jag förut har nämnt om högst 350 milj. kr.

11 Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. till *Förvärv av aktier i Stansaab Elektronik Aktiebolag* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 under

- fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 35 000 000 kr.,
2. till *Teckning av aktier i ett aktiebolag inom dataområdet* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 75 000 000 kr.,
 3. till *Bidrag till Saab-Scania Aktiebolag för utvecklingsverksamhet inom dataområdet* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1977/78 under fjortonde huvudtiteln anvisa ett anslag av 45 000 000 kr.,
 4. uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att under åren 1977—1981 ikläda staten borgen för lån eller annan förpliktelse avseende Stansaab Elektronik Aktiebolag eller det aktiebolag vartill detta avses skola ombildas med sammanlagt högst 350 000 000 kr.,
 5. bemyndiga regeringen att godkänna det såsom huvudavtal be-tecknade avtalet mellan staten och Saab-Scania Aktiebolag i vad staten därigenom — utöver vad som omfattas av 2—4 — ikläder sig ekonomisk förpliktelse.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom propositionen föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

HUVUDDAVTAL

mellan

Svenska Staten och Saab-Scania AB

av den 21 september 1977

om samarbete på dataområdet

Innehållsförteckning

	Sid.
<i>I. Inledning</i>	19
§ 1. Avtalets huvuddrag. Framtida samarbete	19
<i>II. Bestämmelser rörande överförande av Datasaab</i>	20
§ 2. Bolagsordning. Ökning av aktiekapitalet i Databolaget m. m.	20
§ 3. Överlåtelse av Datasaabs rörelse	20
§ 4. Köpeskilling. Betalningsvillkor	21
§ 5. Värderingen av Datasaabs rörelse	21
§ 6. Personalen	24
§ 7. Pensions- och andra personalförpliktelser	25
§ 8. Försäkringar. Faran för överlåtten egendom	25
§ 9. Rättigheter och skyldigheter enligt vissa avtal	25
§ 10. Överlåtelse av kontorsfastigheten	28
§ 11. Övriga lokalfrågor m. m.	28
§ 12. Orderstock	28
§ 13. Garanti- och serviceförpliktelser	29
§ 14. Kundfordringar	29
§ 15. Borgensförbindelser och säkerheter	30
§ 16. Vissa bestämmelser angående immaterialrättigheter m. m.	30
§ 17. Särskilda bestämmelser avseende Databolagets förvärv av aktier	31
§ 18. Bedrivande av Datasaabs rörelse under tiden före Över- låtelsedagen. Insyn	33
§ 19. Tvister	34
§ 20. Konsekvenserna av att garanti eller särskilt åtagande ej uppfylles	34
§ 21. Särskilt utvecklingsbidrag för 1977	35
<i>III. Allmänna bestämmelser</i>	35
§ 22. Framtida bidrag och tillskott till Databolagets verksamhet	35
§ 23. Upphörande av delägaravtalet rörande Stansaab	36
§ 24. Datasaab Systems Inc., USA	36
§ 25. Saab-Scania's och Databolagets godkännande av avtalet ..	37
§ 26. Tillstånd och medgivanden	37
§ 27. Förutsättningar	38
§ 28. Skiljedom	38
§ 29. Samarbete	38

Bilagor

§ i Huvud- avtalet	Bilagans innehåll	Bilagenr
§ 1	Konsortialavtal	1
§ 3	Koncernbalansräkning	2
§ 3	Datasaabs verksamhet	3
§ 5	Standardkalkyl	4
§ 6	Personal	5
§ 6	Chefer	6
§ 6	Anställningsavtal	7
§ 6	Personalåtaganden	8
§ 8	Försäkringar	9
§ 9	Viktigare avtal	10
§ 9	Konkurrensbegränsande avtal	10 a
§ 9	Synnerligen viktiga avtal	11
§ 10	Köpekontrakt fastighet	12
§ 11	Lokaler som skall övertagas	13
§ 11	Lokaler som skall uthyras till Databolaget	14
§ 11	Formulär till hyresavtal	15
§ 12	Datasaabs orderstock	16
§ 15	Borgens- och garantiåtaganden	17
§ 15	Säkerheter	18
§ 16	Patent	19
§ 16	Varumärken m. m.	20
§ 17	Förteckning över dotterbolag	21
§ 17	Specifikationer rörande dotterbolag	22—29
§ 19	Förteckning över tvister	30

I. Inledning

Företrädare för Staten har med förbehåll för regeringens godkännande träffat avtal med Sveriges Invsteringsbank AB om förvärv av bankens aktier i Stansaab Elektronik Aktiebolag (Stansaab). När avtalet trätt i kraft ägs aktierna i Stansaab till hälften vardera av Staten och Saab-Scania Aktiebolag (Saab-Scania). Stansaab bedriver utveckling, tillverkning och försäljning av dataterminaler och datorsystem samt elektroniska och elektromekaniska produkter.

Saab-Scania bedriver genom sin Datsaabddivision (Datsaab) utveckling, tillverkning och försäljning av dataterminaler och datorsystem samt elektroniska och elektromekaniska produkter.

I avsikt att åstadkomma en konkurrenskraftig svensk dataindustri bl. a. genom samordning av de av Stansaab och Datsaab bedrivna verksamheterna har parterna denna dag träffat följande avtal.

§ 1.

Avtalets huvuddrag. Framtida samarbete

1. Enligt parternas överenskommelse skall ett av parterna gemensamt ägt bolag omfatta såväl Datsaabs som Stansaabs rörelser med därtill hörande tillgångar och skulder med vissa nedan särskilt angivna undantag. Det gemensamt ägda bolagets firma skall vara Svenska Data Aktiebolag (nedan benämnt Databolaget) eller sådant annat namn varom parterna kan enas. Databolaget, som skall ha sitt huvudkontor med bolagsledning i Stockholms kommun, skall fr. o. m. den 1 januari 1978 bedriva sin verksamhet genom två divisioner, den ena benämnd Datsaabddivisionen med huvuddelen av sin verksamhet och sin divisionsledning förlagd till Linköping, och den andra benämnd Stansaabddivisionen, med huvuddelen av sin verksamhet och sin divisionsledning förlagd till Järfälla.

2. Datsaabs rörelse med därtill hörande tillgångar och skulder — med vissa nedan särskilt angivna undantag — skall tillföras Databolaget på sätt som nedan närmare angives.

3. Parterna, som redan äger hälften vardera av aktierna i Stansaab (Staten f. n. genom Sveriges Invsteringsbank AB) låter detta bolag ombildas till Databolaget.

4. Parternas samarbete inom avtalsområdet regleras av ett till detta avtal såsom *Bilaga 1* fogat konsortialavtal.¹

¹ Övriga bilagor samt bilagor till konsortialavtalet här uteslutna.

II. Bestämmelser rörande överförande av Datasaab

§ 2.

Bolagsordning. Ökning av aktiekapitalet i Databolaget m. m.

1. Då detta avtal godkänts enligt § 27, vilket förutsätts ha skett senast den 30 december 1977, skall bolagsordningen i Databolaget ändras i enlighet med vad som anges i det i § 1 p. 4 angivna konsortialavtalet samt dess aktiekapital ökas med 300 milj. kronor till 360 milj. kronor vilket skall ske på följande sätt.

Staten skall efter nominella värdet teckna och betala 150 milj. kronor varav 75 milj. kronor skall betalas kontant inom en månad efter aktie-teckningen. dock ej förrän i januari 1978, och resterande hälft, 75 milj. kronor, senast inom sex månader efter det att aktiekapitalökningen registrerats, dock ej senare än i juli 1978.

Saab-Scania skall efter nominella värdet teckna och betala sin del av ökningen. 150 milj. kronor, genom kvittning per den 1 januari 1978 med motsvarande del av den fordran som uppkommer för Saab-Scania genom den i § 3 angivna överlåtelsen till Databolaget av Datasaaabs rörelse med tillgångar och skulder. Skulle nämnda fordran inte uppgå till 150 milj. kronor skall felande belopp erläggas kontant senast sex månader efter det att kapitalökningen registrerats, dock ej senare än i juli 1978.

2. Då avtalet godkänns skall parterna ha vidtagit sådana förberedande åtgärder att i Avtalet angivna åtgärder kan genomföras på förut-satta tidpunkter.

§ 3.

Överlåtelse av Datasaaabs rörelse

1. Saab-Scania skall per den 31 december 1977, nedan kallad Överlåtelsedagen, till Databolaget överlåta den verksamhet som bedrivs inom Datasaab jämte därtill hörande tillgångar, rättigheter och skyldigheter och förpliktelser som ej undantagits såsom tvistiga enligt särskild redovisning i Bilaga till § 19 samt samtliga av Saab-Scania ägda aktier i de bolag som kan anses hänförliga till Datasaab, med undantag för aktierna i Datasaab Systems Inc., USA, allt på sätt närmare framgår av detta avtals bestämmelser. I överlåtelsen skall ej heller ingå den verksamhet som bedrivs vid Datasaaabs enheter i Jönköpings kommun och inte heller skall Databolaget överta något ansvar för den personal som sysselsätts där. Överlåtelsedag beträffande aktierna i Datasaab Sverige AB skall vara den 1 januari 1978. OY Datasaab-Valmet AB, vari Saab-Scania äger 50 % av aktierna, samt de av Saab-Scania helägda bolagen,

vilka förtecknats i bilaga till § 17 benämnes här nedan gemensamt Försäljningsbolagen.

2. Datasaaabs ställning — exklusive de delar som ej ingår i överlåtelsen — per den 31 december 1976 framgår av härtill fogad "koncernbalansräkning" *Bilaga 2*, till vilken fogats specifikationer över de anläggningstillgångar som ingår i överlåtelsen. Den verksamhet som vid detta avtals undertecknande bedrivs vid den del av Datasaaab som ingår i överlåtelsen framgår av *Bilaga 3*.

Såvida annat ej framgår av detta avtal skall de tillgångar och skulder som skall överlåtas till Databolaget utgöras av *dels* de i *Bilaga 2* upptagna tillgångarna och skulderna i den mån de inte avyttrats resp. likviderats före Överlåtelsedagen *dels* under tiden från och med den 1 januari 1977 till och med Överlåtelsedagen tillkommande tillgångar och skulder som tillförts Datasaaab eller som uppkommit som en följd av dess normala verksamhet under nämnda period. Databolaget skall dock inte vara skyldigt att infria skuld eller förpliktelse som inte upptagits eller beaktats vid värderingen enligt § 5 nedan. Skulle tillgång som hänför sig till den rörelse som överlåtelsen avser inte ha upptagits eller beaktats vid nämnda värdering skall Databolaget tillföras nämnda tillgång till ett pris fastställt i enlighet med i § 5 angivna värderingsprinciper, vilket pris skall erläggas av Databolaget inom en månad efter det att priset blivit bestämt genom värdering eller överenskommelse mellan parterna. Kostnaderna för värderingen bäres på sätt som nedan i § 5 anges.

§ 4.

Köpeskilling. Betalningsvillkor

1. Köpeskillingen för den enligt § 3 övertagna rörelsen skall utgöras av skillnaden i värde mellan de övertagna tillgångarna och skulderna fastställd genom värdering på sätt anges i § 5 nedan.

2. Av köpeskillingen för rörelsen skall högst 150 milj. kronor erläggas genom kvittning på sätt anges i § 2. Eventuellt resterande belopp, som skall löpa med en årlig ränta motsvarande av Riksbanken från tid till annan tillämpat allmänt diskonto plus 3 procent, skall erläggas av Databolaget genom fem lika stora amorteringar den 31 december under ettvar av åren 1983—1987. Räntebeloppen å ogulden del erlägges årsvis varje den 31 december med början den 31 december 1978.

§ 5.

Värderingen av Datasaaabs rörelse

1. Värdet av Datasaaabs tillgångar och skulder per Överlåtelsedagen skall med iakttagande av nedan under punkt 2. angivna regler fastställas

på följande sätt: Saab-Scania skall inventera tillgångar och skulder och framlägga förslag till värdering därav. Värderingen skall granskas av två värderingsmän av vilka parterna skall utse var sin. Kan parterna inte enas om värdet av någon post skall detta med för parterna bindande verkan slutligt fastställas av värderingsman utsedd av styrelsen för Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR). Värderingsmännen skall med sig få adjungera lämpliga sakkunniga personer att delta i granskningen. Kostnaderna för värderingsmännen samt eventuella sakkunniga bäres av Databolaget.

Part skall senast den 1 oktober 1977 meddela den andra parten vilken värderingsman parten utsett. Det förutsättes att parterna förbereder inventeringen och värderingen i god tid före Överlåtelsedagen och att Saab-Scania framlägger en preliminär värdering senast den 15 januari 1978 och ett förslag till definitiv värdering senast den 15 mars 1978. Värderingsmännens granskning skall om möjligt vara genomförd senast den 1 april 1978.

2. Vid värderingen skall följande värderingsregler iakttas.

a) Den av Datasaab anskaffade fastigheten tomten nr 4 i kvarteret Bromsaren i Linköping, skall värderas till indexuppperäknade kostnader för fastighetens anskaffning samt för därefter utförda ny-, till- eller ombyggnader, allt efter avdrag av 2 % årlig avskrivning. Indexuppräknings skall ske enligt Försäkringsbolaget Skandias indexserie för kontorshus.

b) Maskiner, inventarier, instrument och verktyg som är i bruk, skall värderas till belopp motsvarande deras faktiska anskaffningsvärden uppräknade — med nedan nämnt undantag — med indextillägg uträknade med ledning av Statistiska Centralbyråns indexserie J 5 minskade med årliga avskrivningar å respektive typ av tillgång baserade på följande procentsatser för planmässig avskrivning:

	Årlig avskrivningsprocent
Kontors- och verkstadsinventarier	15
Maskiner och tillbehör	10
Instrument- och testutrustningar	15
Datorer och utrustningar	15
Typbundna verktyg	25
Ej typbundna verktyg	10

Vad gäller datorer och utrustningar skall indexuppräknings av anskaffningsvärdena ske med 40 % av indexuppräknings enligt J 5.

Leder tillämpningen av ovanstående avskrivningsplan till att viss ovan under denna punkt b) upptagen tillgång får ett planenligt restvärde som är = 0 men har tillgången uppenbart ett icke ringa kvarvarande bruksvärde skall tillgången i fråga upptas till 10 procent av det enligt ovan uppindexerade anskaffningsvärdet.

Sådana maskiner, inventarier, instrument, verktyg, förråd och liknande tillgångar vilka ej innefattas i ovan redovisade kategorier skall värderas till bruksvärde, dock högst till 1,5 milj. kronor sammanlagt.

c) Bilar skall värderas till priser enligt motorbranschens gällande inhytesprislista för begagnade bilar reducerade med 10 procent.

d) Varulager exklusive produkter i arbete skall värderas till det lägsta av anskaffnings-, tillverknings- och det verkliga värdet. Samtliga dessa värden definieras enligt bokföringslagen vilket vad gäller det verkliga värdet skall anses innebära försäljningsvärdet till slutkund efter avdrag för beräknade försäljningskostnader, del av administrationskostnader samt i förekommande fall beräknade kostnader för service- och garantiförpliktelser. Skulle lagret av komponenter eller utrustningsdetaljer vara väsentligen "snett" sammansatt skall vid värderingen rimlig hänsyn härtill tagas. Med att lagret är "snett" sammansatt menas i förevarande sammanhang att det för tillverkningen av visst instrument eller viss utrustning endast finns vissa komponenter och/eller detaljer medan andra saknas. Härigenom kan oekonomiska kompletteringsköp eller oekonomisk kompletteringstillverkning bli nödvändig.

e) Produkter i arbete skall värderas enligt punkten d) första meningen ovan. Samtliga värden definieras enligt bokföringslagen vilket vad gäller det verkliga värdet under denna punkt skall anses innebära det beräknade försäljningsvärdet till slutkund för produkten minskat med *dels* beräknad återstående tillverkningskostnad, *dels* med återstående tillverkning förknippade administrations- och försäljningskostnader (inkl. i förekommande fall beräknade kostnader för service- och garantiförpliktelser).

Återstående tillverkningskostnad beräknas enligt bilagda standardkalkyl *Bilaga 4*.

f) Fordringar skall upptas till det värde varmed de beräknas inflyta.

g) Marknadsförings- och produktutvecklingskostnader skall inte upptagas som tillgång.

h) Penningskulder skall upptagas till nominella belopp jämte å Överlåtelsedagen upplupen ränta.

i) Förpliktelser i avseende å personalen och gentemot kunder skall beaktas på sätt framgår av §§ 7 och 13.

j) Övriga villkorliga förpliktelser skall upptagas till belopp varmed Databolaget beräknas få infria dessa.

k) Av Saab-Scania ägda aktier i Försäljningsbolagen skall värderas till matematiskt värde enligt upprättade — av externa revisorer utan värderingsanmärkning reviderade — balansräkningar per Överlåtelsedagen med tillägg av värdet av "obeskattade reserver" efter avdrag för härå belöpande latent skatteskuld.

Med "obeskattade reserver" avses i detta sammanhang varulagerreserver, investeringsfonder och ackumulerade avskrivningar utöver plan.

varvid värdet av anläggningstillgångarna och avskrivningarna härå skall baseras på de verkliga anskaffningskostnaderna, och de planmässiga avskrivningsprocentsatserna skall motsvara de i p. 2 b) ovan angivna. Härvid skall gälla *att* den beräknade skatteskulden på obeskattade reserver inte skall bli föremål för diskontering *och att* marknadsförings- och produktutvecklingskostnader inte skall upptagas som tillgång. I övrigt skall vid upprättandet av balansräkningarna samma värderingsprinciper tillämpas som tillämpats vid upprättandet av motsvarande balansräkning per utgången av 1976.

Saab-Scania, som skall ha rätt att före Överlåtelsedagen uttaga under 1977 i Försäljningsbolagen genererad vinst, skall före Överlåtelsedagen genom resultatbidrag ha täckt samtliga förluster i ovan avsedda försäljningsbolag — utom i OY Datasaab Valmet AB — som uppstått efter den 31 december 1976 men före den 1 januari 1978.

1) I övrigt skall vid värderingen god redovisningssed i Sverige tillämpas.

§ 6.

Personalen

1. Parterna skall snarast och i god tid före Överlåtelsedagen söka fastställa Datasaabdivisionens inom Databolaget behov av personal och på grundval härav träffa överenskommelse om vilken personal inom Datasaab som Databolaget skall bereda anställning per Överlåtelsedagen.

2. Databolaget skall bereda i punkt 1 ovan avsedd personal anställning på oförändrade villkor fr. o. m. Överlåtelsedagen och svara för alla därmed sammanhängande löner, sociala och andra personalkostnader för tiden från nämnda dag. Personalens nuvarande sammansättning, antal och huvudsakliga sysselsättning framgår av *Bilaga 5*. De löneförmåner och andra villkor och utfästelser, som gäller för företagsledarna inom Datasaab framgår av *Bilaga 6*.

3. Saab-Scania garanterar att de i nämnda bilagor lämnade uppgifterna är riktiga och att eljest inte å Överlåtelsedagen finns några onormala anställningsvillkor eller onormala utfästelser i förhållande till den personal som då övertages av Databolaget, än den som framgår av i *Bilaga 7* förtecknade avtal. *Bilaga 8* skall upptaga en redogörelse för personalåtaganden beträffande samtlig personal som skall beredas anställning enligt 2. ovan.

Saab-Scania skall verka för att berörd personal accepterar av Databolaget erbjuden anställning å oförändrade villkor.

4. I fråga om personal inom Datasaab i Linköping och Malmö som icke omfattas av överenskommelsen enligt 6.1 ovan förbinder sig Saab-

Scania att under åren 1978 och 1979 trygga effektiv sysselsättning på samma sätt som gäller för övrig hos Saab-Scania anställd personal.

Skulle Databolaget under angivna två år besluta nyanställa personal skall i samråd med personalavdelningen inom Saab-Scania anställningserbjudande i första hand lämnas till i Saab-Scanias tjänst kvarstående, för aktuella arbetsuppgifter lämpad, f. d. Datasaab-personal, som ej kunnat beredas anställning i Databolaget i anslutning till Överlåtelsedagen.

§ 7.

Pensions- och andra personalförpliktelser

Före Överlåtelsedagen inarbetad pensionsskuld för den personal som övertages av Databolaget skall kvarligga hos Saab-Scania. De personalåtaganden som gäller i förhållande till de anställda och som fr. o. m. Överlåtelsedagen skall övertagas av Databolaget framgår av den i § 6 angivna bilagan 8. Skulle Databolaget övertaga semesterersättningsskuld eller annat personalåtagande som belöper eller hänförs till tiden före Överlåtelsedagen skall Databolaget krediteras motsvarande belopp.

§ 8.

Försäkringar. Faran för överlåtten egendom

1. För DatasaaBs rörelse gäller de sak-, ansvars- (inklusive product liability) och avbrottsförsäkringar som angivits i *Bilaga 9*.

Saab-Scania garanterar att försäkringarna gäller för betryggande belopp (i tillämpliga fall till återanskaffningsvärdet) och åtager sig att vidmakthålla dem fram till den 1 mars 1978. Kostnaderna för den del av premierna som belöper å tiden efter Överlåtelsedagen skall bäras av Databolaget.

2. Saab-Scania står faran för att den egendom som skall överlåtas skadas eller går förlorad före Överlåtelsedagen.

3. Databolaget skall ha rätt att uppbära den del av ersättningar för avbrott som belöper å tiden efter Överlåtelsedagen.

§ 9.

Rättigheter och skyldigheter enligt vissa avtal

1. Databolaget skall fr. o. m. Överlåtelsedagen överta i *Bilaga 10* angivna avtal, vilka är samtliga de avtal som av Saab-Scania ansetts kunna äga större ekonomisk betydelse för Databolaget och vilka Staten haft tillfälle att granska före undertecknandet av detta avtal.

2. Härutöver skall Databolaget å Överlåtelsedagen övertaga samtliga sådana andra avtal, som Saab-Scania träffat för DatasaaBs räkning.

3. Skulle av Saab-Scania med tredje man träffat avtal ha samband såväl med den verksamhet som överföres till Databolaget som med den som behålles av Saab-Scania skall Saab-Scania vara skyldigt att på Databolagets begäran vidtaga alla rimliga åtgärder för att Databolaget skall kunna utnyttja rättigheterna enligt avtalet mot erläggande av skälig del av den ersättning som den tredje mannen har rätt att erhålla.

4. Saab-Scania garanterar att i punkt 2 ovan angivna avtal icke innefattar sådana för branschen eller eljest onormala villkor, t. ex. i fråga om avtalad ersättning för tillhandahållna prestationer och avtalstidens längd, som skulle innebära väsentlig negativ påverkan å resultatet av Databolagets rörelse även vid oförändrad inriktning å verksamheten, jämfört med den intill Överlåtelsedagen bedrivna verksamheten, samt att samtliga dessa avtal i vad de innefattar onormala villkor genom uppsägning verkställd efter Överlåtelsedagen kan bringas att upphöra senast 1979-12-31.

Vid brott mot denna garanti skall Saab-Scania ej vara skyldigt att erlagga ersättning för skada eller förlust som hänför sig till tiden efter 1979-12-31.

5. Saab-Scania garanterar vidare beträffande de avtal som enligt 1. och 2. ovan överlättes till Databolaget

(i) att det ej förekommer andra avtal innehållande begränsningar i Datasabs rätt att utveckla eller tillverka system eller systemkomponenter än de avtal som förtecknats i Bilaga 10 a).

(ii) samt att Saab-Scania kommer att fullgöra samtliga de kompensationsköpsåtaganden som hänför sig till den överlättna rörelsen och som må föreligga i eller ha uppkommit som en följd av före Överlåtelsedagen tecknade avtal mellan Saab-Scania och inköpsorganisationer, företag, myndigheter eller andra enheter i Bulgarien, Jugoslavien, Polen, Rumänien, Sovjetunionen, Tjeckoslovakien, Ungern och Östtyskland.

6.

(i) Databolaget och Saab-Scania skall före Överlåtelsedagen gemensamt söka inhämta medkontrahenternas godkännande till att Databolaget per nämnda dag övertar Saab-Scanias rättigheter och förpliktelser enligt i punkterna 1 och 2 angivna avtal.

(ii) Skulle skriftligt godkännande från medkontrahenterna av övertagande av Saab-Scanias rättigheter och förpliktelser enligt i Bilaga 11 förtecknade avtal vilka är av utomordentlig betydelse för Databolagets verksamhet ej föreligga före Överlåtelsedagen skall staten ha rätt att häva detta Avtal. Oavsett vad nu sagts skall hävningsrätt, vad gäller i nämnd bilaga förtecknade distributions- eller licensavtal med Saab-Scania som distributör eller licenstagare, endast föreligga därest Databolaget ej kan meddelas underlicens eller utses till underdistributör (underagent) eller annan därmed likvärdig för båda parter acceptabel

lösning kan ernås. Hävning enligt denna punkt (ii) måste dock ske inom 3 månader från Överlåtelsedagen.

(iii) Skulle godkännande ej erhållas från någon medkontrahent i annat avtalsförhållande än som avses i (ii) skall sådant avtal kvarligga hos Saab-Scania. Härvid skall följande gälla:

I fråga om kundavtal (köp, hyra) samt licens- och distributionsavtal med Saab-Scania som säljare, huvudman respektive licensgivare skall Saab-Scania vara skyldigt att utan ersättning medverka vid inkassering enligt sedvanliga rutiner av ersättningar och överföra dessa till Databolaget och Databolaget vara skyldigt att fullgöra, på eget ansvar och bekostnad, de skyldigheter som enligt avtalet åvilar Saab-Scania, samt hålla Saab-Scania skadeslös för eventuella krav från kunden eller tredje man som inte uppkommit till följd av Saab-Scanias handling eller underlåtenhet.

I fråga om inköpsavtal, distributionsavtal, licensavtal med Saab-Scania som distributör respektive licenstagare (patent och know-how) skall för den händelse överförande vägras, Saab-Scania i fråga om inköpsavtal genomföra inköpen i eget namn men på Databolagets risk och bekostnad — med undantag för Saab-Scanias administrationskostnader — och för övriga avtal där så ske kan meddela Databolaget underlicens respektive utse Databolaget till underdistributör (underagent) med skyldighet för Databolaget att ersätta Saab-Scania samtliga kostnader — med undantag för Saab-Scanias administrationskostnader — belöpande på tiden efter Överlåtelsedagen, ävensom hålla Saab-Scania skadeslös i fråga om sådana skadestånd eller andra ersättningsanspråk från motpartens eller tredje mans sida som inte uppkommit till följd av Saab-Scanias handling eller underlåtenhet.

I fråga om avtal som Saab-Scania på ovan angivet sätt handlägger å Databolagets vägnar äger Saab-Scania icke utan Databolagets i förväg inhämtade skriftliga godkännande, göra några åtaganden, utfästelser, eftergifter eller eljest vidtagna åtgärder som på något sätt eljest inverkar på Databolagets rättigheter eller förpliktelser.

7. Enligt fyra i bilaga 10 upptagna distributionsavtal mellan Saab-Scania och Saab-Univac AB med dotterbolag av den 10 april 1975 åvilar konstruktionsansvaret för D20-linjens maskinvara Saab-Scania.

Databolaget övertar fr. o. m. överlåtelsedagen Saab-Scanias konstruktionsansvar gentemot Saab-Univac AB men Saab-Scania skall vara skyldigt att ersätta Databolaget för alla i anledning härav uppkommande kostnader i den mån dessa sammanlagt överstiger 500 000 kronor. Å denna garanti skall bestämmelserna i § 20.3 och 4 ej vara tillämpliga.

8. (i) Skulle bland de avtal vilka överlåtes till Databolaget enligt punkterna 1 och 2 ovan förekomma avtal vilka innehåller garanti- eller andra åtaganden som Databolaget inte har teknisk kompetens eller kapacitet att fullgöra utan biträde från Saab-Scania skall Saab-Scania mot

skäligen ersättning lämna det biträde som erfordras för att dessa åtaganden skall kunna uppfyllas.

(ii) Parterna skall så snart så är möjligt efter detta avtals undertecknande söka klarlägga vilka avtal som innehåller den typ av åtaganden som avses i (i) ovan och för varje sådant avtal träffa överenskommelse om det biträde som kan erfordras från Saab-Scania's sida.

§ 10.

Överlåtelse av kontorsfastigheten

Fastigheten, tomten nr. 4 i kvarteret Bromsaren i Linköping, i vilken Datasaab's huvudkontor är beläget, skall per Överlåtelsedagen överlåtas till Databolaget enligt köpekontrakt utformat i enlighet med bilagda formulär *Bilaga 12*, varvid fastigheten skall upptagas till vid värderingen fastställt värde. Betalningen regleras på sätt angives i §§ 4 och 5. Å Överlåtelsen belöpande lagfartstempel skall betalas av Databolaget.

§ 11.

Övriga lokalfrågor m. m.

1. Datasaab bedriver f. n. sin verksamhet — förutom i den i § 10 angivna fastigheten i Linköping — i de lokaler i Linköping och Malmö, som upptages i härtill fogad förteckning, *Bilaga 13*, enligt hyresavtal med tredje man. Nämnade hyresavtal skall — med de undantag som omnämnes i bilaga 13 — överföras till Databolaget per Överlåtelsedagen jämlikt § 9 punkt 1. I avvaktan på överförandet skall Databolaget för tiden från och med Överlåtelsedagen svara för samtliga hyresgästens åvilande kostnader för lokalerna och hålla Saab-Scania skadeslöst för eventuella krav under hyresavtalen.

2. Saab-Scania skall uthyra i *Bilaga 14* angivna lokaler i Linköping till Databolaget i enlighet med bifogade formulär till avtal *Bilaga 15*.

3. Databolaget och dess personal skall ha rätt till fri passage över mark som disponeras av Saab-Scania till och från ovan angivna lokaler.

§ 12.

Orderstock

1. Saab-Scania skall per Överlåtelsedagen till Databolaget överlåta de rättigheter och skyldigheter som tillkommer respektive åvilar Datasaab eller Saab-Scania på grund av tecknade order och på grund av å Överlåtelsedagen alltjämt gällande offerter, allt i den mån dessa order och offerter avser Datasaab-produkter.

Datasaab's orderstock per den 31 augusti 1977 fördelad på olika produkt- eller systemgrupper enligt Saab-Scania's interna rapportsystem framgår av *Bilaga 16*.

2. Snarast möjligt efter Överlåtelsedagen skall Saab-Scania till Databolaget överlämna förteckningar över per Överlåtelsedagen inläggande order och offerter.

§ 13.

Garanti- och serviceförpliktelser

1. Saab-Scania skall vid i § 5. 1 p. 2 stycket angivna tidpunkter till värderingsmännen överlämna beräkningar upprättade i enlighet med i andra stycket angivna principer över reserver för garanti- och serviceförpliktelser avseende av Datasaab före Överlåtelsedagen verkställda leveranser. Saab-Scania garanterar att dess beräkningar kommer att ha upprättats i enlighet med de angivna principerna.

Beräkningarna av reserverna för garanti- och serviceförpliktelser skall i princip baseras på de redovisade kostnaderna inom Datasaab under år 1977 för uppfyllande av nämnda förpliktelser avseende respektive produkt, system och projekt, samt på antalet levererade produkter, system och fullföljda projekt fram till och med den 31 december 1977 för vilka garanti- och serviceförpliktelser föreligger.

2. Databolaget skall fr. o. m. Överlåtelsedagen övertaga Saab-Scanias förpliktelser att på grund av lämnade garantier eller serviceavtal utföra service, reparera och iståndsätta före Överlåtelsedagen levererade varor och utrustningar hörande till Datasaab.

Saab-Scania garanterar att gjorda garantiutfästelser och åtaganden i ovannämnda serviceavtal är för branschen normala med undantag för dem för vilka särskilda reserver avsatts.

§ 14.

Kundfordringar

Saab-Scania garanterar att på Överlåtelsedagen till betalning förfallna kundfordringar som Databolaget övertager från Saab-Scania å Överlåtelsedagen — med undantag för fordringarna på Försäljningsbolagen — kommer att ha influtit senast sex månader därefter med vid värderingen upptaget nettobelopp. Vidare garanterar Saab-Scania att å Överlåtelsedagen icke till betalning förfallna kundfordringar — likaså med undantag för fordringar på Försäljningsbolagen — kommer att inflyta senast tre månader efter respektive förfallodag med vid värderingen upptaget nettobelopp.

Databolaget skall söka indriva ovan angivna kundfordringar genom sedvanliga inkassoåtgärder innefattande i sista hand återtagning av uthyrda eller med äganderättsförbehåll försålda produkter (system). Har trots detta fordringar ej influtit inom ovan angivna tidsperioder skall Saab-Scania till Databolaget inbetala det nettobelopp till vilket fordring-

arna upptagits vid värderingen — efter avdrag för influtna betalningar — jämte å detta belöpande dröjsmålsränta. Databolaget skall därvid överlåta fordringen till Saab-Scania samt utfärda sådana handlingar som legitimerar Saab-Scania som borgenär.

Databolaget skall fortlöpande hålla Saab-Scania underrättat om vilka av Saab-Scania enligt denna paragraf garanterade och till betalning förfallna kundfordringar som ej influtit samt om de indrivningsåtgärder Databolaget vidtagit. Saab-Scania äger även innan ovan angivna tidsperioder gått till ända mot inbetalning till Databolaget av det nettobelopp till vilket aktuell fordring upptagits vid värderingen — efter avdrag för influtna betalningar — jämte å detta belöpande dröjsmålsränta övertaga sådan kundfordring varvid Databolaget skall utfärda sådana handlingar som legitimerar Saab-Scania som borgenär.

Saab-Scania skall inte vara skyldigt att på grund av denna garanti inbetala fordran som förfaller senare än två år från Överlåtelsedagen.

§ 15.

Borgensförbindelser och säkerheter

1. Saab-Scania garanterar att några andra borgens- eller garantiåtaganden avseende den verksamhet som skall överlåtas till Databolaget utöver dem som anges i *Bilaga 17* f. n. inte finns.

2. Saab-Scania har i övrigt för verksamheten inom Datasaab ställt i *Bilaga 18* angivna säkerheter för skulder och förpliktelser som skall övertagas av Databolaget.

3. Databolaget skall snarast med verkan från Överlåtelsedagen *dels* med Saab-Scanias friskrivande övertaga ovan angivna förbindelser jämte de övriga sådana förbindelser som Saab-Scania under tiden fram till Överlåtelsedagen ställer i samband med Datasaaabs verksamhet *dels* vidtaga sådana åtgärder att i punkt 2 angivna säkerheter samt de övriga säkerheter som Saab-Scania ställt under tiden fram till Överlåtelsedagen kommer att återlämnas till Saab-Scania.

§ 16.

Vissa bestämmelser angående immaterialrättigheter m. m.

1. Saab-Scania garanterar att Databolaget och Försäljningsbolagen för bedrivandet av de delar av Datasaaabs nuvarande verksamhet, som genom detta Avtal överlåtes till Databolaget, inte är beroende av andra patent än de som upplåtits i avtal enligt § 9. 1—3 samt sådant patent som redovisas i *Bilaga 19*.

Av sistnämnda patent skall per Överlåtelsedagen de som i bilagan upptagits

(i) under A utan ersättning överförs till Databolaget.

(ii) under B upplåtas med en non-exklusiv royaltyfri licensrätt till Databolaget att nyttjas i alla avseenden som ej strider mot Databolagets åtagande under § 11 i det härtill såsom bilaga 1 fogade konsortialavtalet.

2. I den överlåtna Datasaabverksamheten har i *Bilaga 20* angivna varumärken, varukännetecken och skyddade mönster använts. Med undantag för varumärken som upplåtes enligt § 16.3 nedan skall de förtecknade varumärkena, varukännetecknena och skyddade mönstren per Överlåtelsedagen överlåtas till Databolaget utan särskild ersättning.

3. Databolaget skall ha rätt att i sin och Försäljningsbolagens fortsatta verksamhet utan inskränkning använda varumärket "Datasaab" ävensom att utan inskränkning använda firmanamn vari "Datasaab" ingår. Denna rätt upphör dock två år efter det att Saab-Scania eller företag som — på sätt angives i § 14 första stycket av konsortialavtalet övertagit Saab-Scantias rättigheter och skyldigheter — upphört att vara aktieägare i Databolaget.

4. Kostnader för överförandet av registrering av patent, varumärken och skyddade mönster enligt punkterna 1 och 2 ovan bestrides — med undantag för Saab-Scantias administrationskostnader — av Databolaget.

5. Saab-Scania skall vidare på lämpligt sätt till Databolaget å Överlåtelsedagen utan ersättning överföra, i mån av tillgänglighet, dels all teknisk och kommersiell erfarenhet och know-how som per Överlåtelsedagen utnyttjas i den överlåtna verksamheten, dels alla ritningar, all dokumentation och allt annat tekniskt och kommersiellt underlag som upprättats eller införskaffats för den verksamhet som under de senaste fem åren före Överlåtelsedagen bedrivits inom Datasaab i Linköping och Malmö eller eljest kan anses hänförliga till den överlåtna rörelsen med undantag för sådan dokumentation, ritningar och underlag som avser produkter och/eller system som

(i) under nämnda femårs-period överlåtits till tredje man,

(ii) före utgången av år 1976 överförts till annan enhet inom Saab-Scania,

(iii) under år 1977 tillverkats/marknadsförts av Datasaab men ej omfattas av överlåtelsen enligt detta Avtal,

(iv) nedlagts före år 1977 i den mån överföring till Databolaget skulle strida mot Saab-Scantias skyldigheter mot tredje man.

§ 17.

Särskilda bestämmelser avseende Databolagets förvärv av aktier

I enlighet med §§ 3 och 4 skall Databolaget per Överlåtelsedagen förvärva samtliga av Saab-Scania ägda aktier i Försäljningsbolagen som förtecknas i *Bilaga 21*.

I anledning av aktieöverlåtelse utgående fondstämpel skall delas lika mellan Saab-Scania och Databolaget.

Saab-Scania garanterar att de balansräkningar som lagts till grund för värderingen av nämnda bolag riktigt återger respektive bolags ställning å balansdagen. Vidare garanterar Saab-Scania att de upplysningar och uppgifter i avseende å nämnda bolag som lämnats i nedan angivna bilagor är fullständiga och riktiga.

Bilaga 22 upptager personalens nuvarande sammansättning, antal och huvudsakliga sysselsättning samt anger jämväl de löneförmåner och andra villkor och utfästelser som gäller för företagsledarna.

Bilaga 23 upptager förteckning över onormala anställningsvillkor eller onormala utfästelser i förhållande till personalen samt en redogörelse för övriga personalåtaganden.

Bilaga 24 upptager förteckning över sak-, ansvars- (inkl. product liability) och avbrottsförsäkringar.

Bilaga 25 upptager förteckning över avtal av större ekonomisk betydelse; dessa har Staten haft tillfälle att granska före undertecknandet av detta Avtal.

Bilaga 26 upptager förteckning över ägda fastigheter samt gällande hyresavtal för respektive bolag.

Bilaga 27 upptager förteckning per den 31 augusti 1977 över Försäljningsbolagens orderstockar fördelade på olika produktgrupper enligt Datasaaabs interna rapportsystem.

Bilaga 28 upptager förteckning över borgens-, garanti- och andra säkerhetsåtaganden.

Bilaga 29 upptager förteckning över varumärken, varukännetecken och skyddade mönster.

Slutligen garanterar Saab-Scania i fråga om Försäljningsbolagen

(i) att sådana avtal som Staten ej haft tillfälle att taga del av före undertecknandet av detta Avtal icke innefattar sådana för branschen eller eljest onormala villkor, t. ex. i fråga om avtalad ersättning för tillhandahållna prestationer och avtalstidens längd som skulle innebära väsentlig negativ påverkan å Försäljningsbolagens rörelse även vid oförändrad inriktning av verksamheten jämfört med den intill Överlåtelседagen bedrivna verksamheten och att samtliga dessa avtal i vad de innefattar onormala villkor genom uppsägning verkställd efter Överlåtelседagen kan bringas att upphöra senast 1979-12-31.

Vid brott mot denna garanti skall Saab-Scania ej vara skyldigt att erlagga ersättning för skada som hänförs sig till tiden efter 1979-12-31.

(ii) att reserverna för Försäljningsbolagens garanti- och serviceförpliktelser beräknats enligt god redovisningssed i Sverige och att gjorda garantiutfästelser och serviceåtaganden är för branschen normala med undantag för dem för vilka särskilda reserver avsatts;

(iii) att på Överlåtelседagen till betalning förfallna kundfordringar

som hänför sig till Försäljningsbolags verksamhet före Överlåtelsedagen — med undantag för eventuella fordringar mot andra Försäljningsbolag — kommer att ha influtit senast 6 månader därefter samt att å Överlåtelsedagen icke till betalning förfallna kundfordringar — likaså med undantag för fordringar mot andra Försäljningsbolag — kommer att inflyta senast tre månader efter respektive förfallodag med i respektive balansräkning upptaget nettobelopp. Försäljningsbolagen skall söka indriva ovan angivna kundfordringar genom sedvanliga inkassoåtgärder innefattande i sista hand återtagning av uthyrda eller med äganderättsförbehåll försålda produkter (system). Har trots detta fordran ej influtit inom ovan angivna tidsperioder skall Saab-Scania till Databolaget inbetala det nettobelopp vartill fordringen upptagits i respektive balansräkning — efter avdrag för influtna betalningar — jämte därå belöpande dröjsmålsränta. Försäljningsbolaget skall därvid överlåta fordringen till Saab-Scania och utfärda sådana handlingar som legitimerar Saab-Scania som borgenär.

Databolaget skall fortlöpande hålla Saab-Scania underrättat om vilka av Saab-Scantias enligt denna paragraf garanterade till betalning förfallna kundfordringar som ej influtit samt om de indrivningsåtgärder som Försäljningsbolagen vidtagit. Saab-Scania har även innan ovan angivna tidsperioder gått till ända rätt att mot inbetalning till Databolaget av det nettobelopp till vilket aktuell fordran upptagits i respektive balansräkning — efter avdrag för influtna betalningar — jämte å detta belöpande dröjsmålsränta, övertaga sådan kundfordring varvid Försäljningsbolaget i fråga skall utfärda sådana handlingar som legitimerar Saab-Scania som borgenär.

Saab-Scania skall inte vara skyldigt att på grund av denna garanti inbetala fordran som förfaller senare än två år från Överlåtelsedagen.

§ 18.

Bedrivande av Datasaaabs rörelse under tiden före Överlåtelsedagen

Insyn

1. Saab-Scania garanterar att Datasaaabs och Försäljningsbolagens verksamhet efter den 1 januari 1977 bedrivits efter samma affärsmässiga principer som tidigare och att några onormala åtgärder efter nämnda dag icke vidtagits och inte heller under tiden fram till Överlåtelsedagen kommer att vidtagas utan att Saab-Scania dessförinnan inhämtat skriftligt medgivande från någon av två av Staten särskilt utsedda representanter.

2. Staten skall under tiden från undertecknandet fram till Överlåtelsedagen beredas tillfälle att genom de i punkt 1 angivna representanterna följa utvecklingen av Datasaaabs och Försäljningsbolagens verksamhet.

3. Saab-Scania förbinder sig att inte under tiden fram till Överlåtelsedagen fatta eller genomföra beslut som är av väsentlig betydelse för den del av verksamheten inom Datasaab som omfattas av överlåtelsen eller inom Försäljningsbolagen utan att dessförinnan inhämta godkännande från någon av de av Staten enligt punkt 1 ovan utsedda representanterna.

§ 19.

Tvister

1. Databolaget skall å Överlåtelsedagen — med nedan nämnda undantag — övertaga samtliga tvister som hänför sig till den av Databolaget genom detta avtal övertagna verksamheten. För samtliga tvister för vilka Databolaget övertar ansvaret skall erforderliga reservationer göras vid värderingen enligt §§ 5.2 (i) och 13.

2. Saab-Scania garanterar att det inte vid tidpunkten för avtalets undertecknande föreligger andra tvister som har samband med den av Datasaab eller av Försäljningsbolagen bedrivna verksamheten än sådana tvister som angives i *Bilaga 30* och sedvanliga reklamationstvister.

I nämnda bilaga upptages under A) nu kända tvistiga rättigheter och förpliktelser som överföres till Databolaget genom dess övertagande av avtalen under § 9.1—2 ovan. Under B) upptages sådana nu kända tvister som undantages från överlåtelsen och som således även efter Överlåtelsedagen skall handläggas av Saab-Scania för egen räkning.

§ 20.

Konsekvenserna av att garanti eller särskilt åtagande ej uppfylles

1. Skulle i §§ 6—19 angiven garanti eller särskilt åtagande inte uppfyllas eller visa sig vara oriktig skall Saab-Scania på begäran av de av Staten nominerade ledamöterna i Databolagets styrelse med nedan angivna begränsningar ersätta Databolaget all skada eller förlust som Databolaget till följd härav lider, inklusive ränteförluster.

2. Ersättning på grund av i § 17 lämnade garantier eller särskilda åtaganden avseende Försäljningsbolagen skall därvid beräknas utan hänsyn till att skadan eller förlusten endast medelbart träffat Databolaget. Vid bestämmande av ersättning på grund av garanti eller åtagande avseende OY Datasaab Valmet AB skall hänsyn tagas till att Databolaget å Överlåtelsedagen kommer att inneha endast 50 % av aktierna i detta bolag.

Skulle i § 17 (iii) angivet sätt att ersätta Databolaget för ej influen kundfordran ej kunna tillämpas i fråga om OY Datasaab Valmets kundfordringar skall ersättning för kundförlust som uppkommer för

detta bolag bestämmas till skäligt belopp och med beaktande av storleken av Databolagets aktieägarintresse i bolaget å Överlåtelsedagen.

3. Ersättning skall inte utges, om inte summan av de sammanlagda ersättningar som skall utbetalas överstiger 300 000 kronor. Ersättning skall dock ej i något fall utges för enskilda skador eller förluster vars värde understiger 10 000 kronor, såvida det ej är fråga om flera skador av samma skadetyper med ett sammanlagt värde uppgående till minst 10 000 kronor. Sålunda ej ersättningsgilla skador skall ej heller beaktas för uppnående av ovan nämnda värdegräns 300 000 kronor. Vidare skall vid fastställande av Databolagets ersättningsanspråk detta minskas med ett belopp motsvarande per den 31 december 1979 inte erforderliga reserver för osäkra kundfordringar och för garantier enligt §§ 5.2 (i) och 13. På grund härav skall detta belopp tillgodoräknas Saab-Scania vid bedömningen av huruvida ovannämnda värdegräns uppnåtts.

4. Anspråk grundat på ovan angivna garantier eller särskilda åtaganden skall av ovannämnda ledamöter framställas skriftligen senast den 1 april 1980. Har så ej skett har Databolaget förlorat rätten att framställa anspråk på grund av garantibrott eller bristande fullgörande av särskilt åtagande.

§ 21.

Särskilt utvecklingsbidrag för år 1977

I syfte att säkerställa en fortsatt utvecklingsverksamhet inom Data-saab under tiden fram till Överlåtelsedagen och därmed förbättra förutsättningarna för Databolagets framtida verksamhet åtager sig Staten att bevilja Saab-Scania ett utvecklingsbidrag avseende 1977 års verksamhet inom Datasaab å 45 miljoner kronor vilket skall utbetalas senast 60 dagar efter det att regeringen godkänt detta avtal.

III. Allmänna bestämmelser

§ 22.

Framtida bidrag och tillskott till Databolagets verksamhet

1. Staten lämnar bolaget ett utvecklingsstöd om 32,5 miljoner kronor under ettvarrt av åren 1978—81. Stödet utbetalas för år 1978 under juli månad och för åren 1979—81 under januari och juli månader respektive år i lika stora rater.

Saab-Scania är införstått med att Staten vid utgivande av stödet kan komma att föreskriva att medlen skall användas för teknisk utveckling inom de områden där Databolaget är verksamt samt att stödet kan

komma att förknippas med villkor angående insyn och tillhandahållande av information.

2. Vardera parten tillskjuter dessutom såsom tillskott i bolagets rörelse 37,5 miljoner kronor under ettvarvt av åren 1978—81, att utbetalas, om parterna ej överenskommer om annan fördelning, för år 1978 under juli månad och för åren 1979—81 under januari och juli månader respektive år i lika stora rater. Uppkommer under åren 1978—81 förluster hos bolaget, som ej täcks av de ovan angivna tillskotten, skall dessa ersättas av parterna till lika stora delar.

Saab-Scania har härvid utgått från att för dess del regeringen efter ansökan härom kommer att medge att ovan angivna tillskott och ersättningar skall anses såsom avdragsgill omkostnad i Saab-Scanias rörelse enligt 43 § 3 mom. 5 stycket kommunalskattelagen. Skulle sådant medgivande ej lämnas skall, såvitt avser tillskott och ersättningar från Saab-Scania, dessa reduceras med 55 procent därav (vilken procentsats skall anses motsvara den teoretiska skatteminskning som skulle uppkommit för Saab-Scania om tillskottet (ersättningen) i fråga varit avdragsgill), varvid ett belopp motsvarande reduktionen i stället skall tillskjutas av Staten.

3. Parterna är vidare skyldiga att på anfordran av Databolagets styrelse under åren 1978—81 ikläda sig borgensansvar för bolagets upplåning till ett sammanlagt belopp av högst 700 mkr inkl. av staten/Investeringssbanken resp. Saab-Scania före överlåtelsedagen ställda borgensförbindelser. Borgen skall ställas på sådant sätt att eventuella krav därunder skall infrias av parterna med hälften vardera, innebärande att någon mellan parterna solidarisk ansvarighet ej skall föreligga.

4. Parternas skyldigheter och förpliktelser enligt punkterna 1—3 ovan upphör om det mellan parterna träffade konsortialavtalet, bilaga I, upphör att gälla.

§ 23.

Upphörande av delägaravtalet avseende Stansaab

Då regeringen godkänt detta avtal skall det nu gällande delägaravtalet avseende Stansaab upphöra att gälla.

§ 24.

Datasaab Systems Inc., USA

Enighet råder om att ett samarbete bör etableras mellan Databolaget och Datasaab Systems Inc. Det förutsättes att diskussioner snarast kommer att upptagas mellan Databolaget och Datasaab Systems Inc. i syfte att undersöka förutsättningarna för träffande av ett samarbetsavtal som reglerar Datasaab Systems Inc.'s och Databolagets rätt att marknads-

föra bankterminalsystem. Så länge Saab-Scania äger aktier i Datasaab Systems Inc., dock längst till den 31 december 1978 skall Datasaab Systems Inc. ha förpliktelse och — utan hinder av § 11 i konsortialavtalet — rätt att på skäliga villkor fortsätta den före Överlåtelsedagen bedrivna marknadsföringen avseende bankterminalsystem. Skulle Saab-Scania önska överlåta aktier i Datasaab Systems Inc. till tredje part skall Saab-Scania dessförinnan samråda med statens representanter i Databolagets styrelse.

§ 25.

Saab-Scantias och Databolagets godkännade av avtalet

1. Saab-Scania kommer omedelbart efter undertecknandet av detta avtal att slutföra de förhandlingar enligt medbestämmandelagen med de anställdas organisationer inom Saab-Scania som redan tidigare upptagits. Dessa förhandlingar förutsättes komma att vara slutförda före den 17 oktober 1977.

Saab-Scania kommer därefter och senast den 17 oktober 1977 att skriftligen meddela staten huruvida Saab-Scania definitivt godkänner avtalet eller inte.

2. Avsikten är att förhandlingar enligt medbestämmandelagen skall slutföras med de anställdas organisationer inom Stansaab och dessa förhandlingar förutsättes jämväl vara slutförda före den 17 oktober 1977.

3. Det förutsättes att regeringen — om Saab-Scania på sätt och inom tid som ovan angivits förklarat sig godkänna detta avtal samt Stansaab inte inom samma tidrymd anmält att hinder möter mot fullföljande av avtalet — kommer att för Riksdagen framlägga proposition på grundval av avtalet.

4. Så snart Regeringen godkänt detta Avtal enligt § 27 skall parterna tillse att Databolaget skriftligen förklarar sig bundet av detsamma.

§ 26.

Tillstånd och medgivanden

I den mån för genomförandet av de i detta avtal angivna transaktionerna erfordras svenska eller utländska myndigheters tillstånd eller medgivanden förbinder sig Saab-Scania att efter undertecknandet av avtalet utan dröjsmål ansöka om sådant tillstånd eller medgivande.

Överlåtelsen av Saab-Scantias aktiepost i OY Datasaab Valmet AB är villkorad av att Valmet AB avstår från sin lösningsrätt till aktierna enligt det mellan Valmet AB och Saab-Scania 1971-03-12 träffade konsortialavtalet, vilket avtal ingår bland de avtal, som avses skola övertagas av Databolaget enligt § 9.1. ovan.

§ 27.

Förutsättningar

Detta avtal har — med de undantag som följer av § 25 — träffats med förbehåll endast om regeringens godkännande vilket skall lämnas utan dröjsmål efter det att Riksdagen har fattat de beslut som krävs för Avtalets genomförande. Har regeringens godkännande ej lämnats senast den 31 januari 1978 är avtalet förfallet, varvid ingendera parten i anledning därav skall ha något skadestånds- eller ersättningsanspråk mot den andra parten.

§ 28.

Skiljedom

Tvister i anledning av detta avtal får ej hänskjutas till domstol utan skall slutgiltigt avgöras genom skiljemän enligt nu gällande lag. Skiljeförfarandet skall äga rum i Stockholm.

§ 29.

Samarbete

Parterna skall lojalt och smidigt samarbeta med varandra för att lösa sådana frågor som uppkommer vid tillämpningen av detta avtal men som ej uttryckligen regleras i detsamma så att syftet med avtalet kommer att kunna uppnås på sätt parterna förutsatt.

Detta avtal har upprättats i tre exemplar varav parterna tagit var sitt och ett förbehållits Databolaget.

Stockholm den 21 september 1977

För SVENSKA STATEN

H. L. Svahn

För SAAB-SCANIA

M. Wallenberg

Curt Mileikowsky

Detta avtal tillträdades av undertecknat bolag och förbinder sig bolaget att i alla tillämpliga delar iakttaga dess bestämmelser.

Stockholm den

197

*Bilaga 1***KONSORTIALAVTAL**

Företrädare för Staten och Saab-Scania Aktiebolag, nedan kallat Saab-Scania, har denna dag med förbehåll för regeringens godkännande träffat ett såsom Huvudavtal betecknat avtal, vari parterna bl. a. överenskommit om samarbete genom ett gemensamt ägt aktiebolag inom dataindustrin, nedan kallat "Databolaget" eller bolaget. I anslutning härtill har parterna träffat följande konsortialavtal.

§ 1.

Fördelning av aktierna

Aktierna i Databolaget, vars aktiekapital kommer att uppgå till 360 miljoner kronor (mkr), skall ägas av parterna med hälften vardera.

§ 2.

Bolagsordning

Databolagets bolagsordning skall ha den lydelse som framgår av *Bilaga A*.

§ 3.

Styrelse, revisorer, verkställande direktör m. m.

Databolagets styrelse skall — exklusive de styrelseledamöter som utses av arbetstagarerna — bestå av sex ledamöter med två suppleanter, såvida ej annat mellan parterna överenskommes.

Vardera parten skall utse tre av styrelseledamöterna, en suppleant samt en revisor och en revisorssuppleant. Suppleant får endast tjänstgöra i stället för ledamot eller revisor som utsetts av samma part. Av part utsedda styrelseledamöter skall på styrelsesammanträden ej ha rätt att avge fler röster än antalet närvarande styrelseledamöter utsedda av motparten, dock att ordföranden ej skall vara förhindrad att utnyttja sin utslagsröst.

Styrelsesuppleant, som ej inträtt i styrelseledamots ställe, har dock rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden.

Bolagets verkställande direktör och eventuellt vice verkställande direktör(er) får ej vara ledamot av eller suppleant i styrelsen.

Till styrelseledamöter och styrelsesuppleanter skall utses personer, som besitter sakkunskap och erfarenhet erforderlig för Databolagets verksamhet. Innan parterna beslutar vilka personer som skall utses till styrelseledamöter och styrelsesuppleanter skall samråd äga rum mellan parterna.

§ 4.

Ordförande å bolagsstämma och i styrelsen

För tiden intill 1979 års ordinarie bolagsstämma skall Staten utse ordföranden på bolagsstämma och Saab-Scania ordföranden i styrelsen. För tiden intill 1981 års ordinarie bolagsstämma skall Saab-Scania utse ordföranden på bolagsstämma och Staten ordföranden i styrelsen. Där- efter sker skifte mellan parterna beträffande personerna på ifrågava- rande poster vartannat år vid ordinarie bolagsstämma. Den part som för viss period inte utser ordförande i styrelsen utser för samma period vice ordförande i styrelsen.

§ 5.

Enighet vid vissa beslut

För beslut i följande frågor rörande Databolaget förutsättes enighet mellan parterna.

- a) Ändring av bolagsordningen,
- b) ändring av bolagets aktiekapital samt utgivning av konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt vid nyteckning och vinstandelsbevis,
- c) vinstutdelning,
- d) ändring av lokalisering av bolagets verksamhet,
- e) inställande av bolagets betalningar, ansökan om bolagets försät- tande i konkurs eller beslut om att bolaget skall träda i likvidation i annat fall än då så skall ske enligt lag,
- f) beslut motsvarande de under c) angivna såvitt avser bolagets dot- terföretag,
- g) större investeringsprojekt samt avtal om överlåtelse eller förvärv av fastighet, rörelse eller rörelsegren, annan tillgång eller om samarbete med annat företag om sådant avtal i väsentlig mån påverkar bolagets verksamhet,
- h) bildande, överlåtelse eller nedläggning av dotterföretag,
- i) ställande av större säkerhet där värdet av säkerheten tillsammans med värdet av redan utestående säkerheter överstiger bolagets egna ka- pital enligt senast fastställd balansräkning,
- j) tillsättande och entledigande av verkställande direktör och vice verkställande direktör(er),
- k) väsentlig förändring av bolagets verksamhet.

Förekommer till behandling på styrelsesammanträde sådan fråga som enligt föregående stycke kräver enighet mellan parterna och kan sådan enighet ej uppnås mellan parternas respektive representanter, skall frå- gan avföras från dagordningen.

§ 6.

Arbetstagarledamöters rösträtt

Parterna skall söka träffa avtal med vederbörande arbetstagarorganisationer att eventuella arbetstagarledamöter i bolagets styrelse skall avstå från att rösta i fråga beträffande vilken enighet ej föreligger mellan de av parterna utsedda styrelseledamöterna.

Kan sådant avtal ej träffas, skall parterna söka undantag från lagen (1976: 351) om styrelserepresentation för de anställda i aktiebolag och ekonomiska föreningar.

§ 7.

Firmateckningsrätt

Firmateckningsrätt får av styrelsen meddelas endast två personer förening. Firmateckningsrätt får dock ej meddelas två av samma part utsedda styrelseledamöter och/eller suppleanter i förening.

§ 8.

Huvudkontor

Bolaget skall ha sitt huvudkontor i Stockholms kommun.

§ 9.

Bidrag och tillskott till Databolagets verksamhet m. m.

I fråga om bidrag och tillskott till bolagets verksamhet gäller mellan parterna i detta konsortialavtal vad som stadgas i Huvudavtalet § 22, nämligen:

1. Staten lämnar bolaget ett utvecklingsstöd om 32,5 mkr under ettvarv av åren 1978—81. Stödet utbetalas för år 1978 under juli månad och för åren 1979—81 under januari och juli månader respektive år i lika stora rater.

Saab-Scania är införstått med att Staten vid utgivande av stödet kan komma att föreskriva att medlen skall användas för teknisk utveckling inom de områden där Databolaget är verksamt samt att stödet kan komma att förknippas med villkor angående insyn och tillhandahållande av information.

2. Vardera parten tillskjuter dessutom såsom tillskott i bolagets rörelse 37,5 mkr under ettvarv av åren 1978—81, att utbetalas, om parterna ej överenskommer om annan fördelning, för år 1978 under juli månad och för åren 1979—81 under januari och juli månader respektive år i lika stora rater.

Uppkommer under åren 1978—81 förluster hos bolaget, som ej täcks av de ovan angivna tillskotten skall dessa ersättas av parterna till lika stora delar.

Saab-Scania utgår härvid från att för dess del regeringen efter ansökan härom kommer att medge att ovan angivna tillskott och ersättningar skall anses såsom avdragsgill omkostnad i Saab-Scanias rörelse enligt 43 § 3 mom. 5 st. kommunalskattelagen. Skulle sådant medgivande ej lämnas skall, såvitt avser tillskott och ersättningar från Saab-Scania, dessa reduceras med 55 procent därav (vilken procentsats skall anses motsvara den teoretiska skattminskning som skulle uppkommit för Saab-Scania om tillskottet (ersättningen) i fråga varit avdragsgill), varvid ett belopp motsvarande reduktionen i stället skall tillskjutas av Staten.

3. Parterna är vidare skyldiga att på anfordran av Databolagets styrelse under åren 1978—81 ikläda sig borgensansvar för bolagets upplåning till ett sammanlagt belopp av högst 700 mkr inklusive av Staten/Investeringsbanken respektive Saab-Scania före Överlåtelsedagen ställda borgensförbindelser. Borgen skall ställas på sådant sätt att eventuella krav därunder skall infrias av parterna med hälften vardera, innebärande att någon mellan parterna solidarisk ansvarighet ej skall föreligga.

Skulle bolaget i framtiden ha behov av ytterligare aktiekapital, skall detta tillgodoses av parterna i proportion till deras respektive aktieinnehav i bolaget.

§ 10.

Principer för vinstdispositioner

Databolagets verksamhet skall bedrivas enligt allfärsmässiga grunder. Det skall härvid vara parternas strävan att hålla en hög konsolideringsgrad i Databolaget. Parterna är ense om att framtida vinster i Databolaget ej får användas till utdelning om företagets konsolideringsbehov, bestämt mot bakgrunden av den ovan angivna målsättningen, ej tillgodosetts och att utdelning över huvud ej skall ske av vinstmedel som hänföra sig till något av Databolagets fyra första verksamhetsår. Därefter skall en skiljig utdelning eftersträvas.

§ 11.

Konkurrerande verksamhet

Saab-Scania förbinder sig att med undantag för i *Bilaga B och D* angivna system eller systemkomponenter eller sådana system eller systemkomponenter som utan förändring av tillämpningsområdet utgör vidareutveckling av eller direkt ersättning för de i dessa bilagor angivna sortimenten inte vare sig direkt eller indirekt — utan att inhämta särskilt

medgivande från de av Staten nominerade ledamöterna i Databolagets styrelse — under detta avtals giltighetstid eller, för den händelse avtalet dessförinnan upphör på grund av avtalsbrott från Saab-Scantias sida under en tid av 5 år efter det avtalet upphört att gälla upptaga utveckling, tillverkning, marknadsföring, reparations- eller underhållsverksamhet av system eller systemkomponenter hänförliga till den verksamhet inom data- och elektronikområdena som vid varje tidpunkt bedrivs av Databolaget. Saab-Scantias åtagande innebär bl. a. att Saab-Scania åtagit sig att inte vare sig direkt eller indirekt yrkesmässigt biträda eller stödja annan i verksamhet av nu angiven art. Verksamhet skall anses upptagen av Saab-Scania respektive bedriven av Databolaget så snart Saab-Scania respektive Databolaget för aktuellt tillämpningsområde nedlagt betydande kostnad för utveckling och/eller marknadsföring av ifrågavarande system eller systemkomponenter, under förutsättning att utvecklingen respektive marknadsföringen fortgår. Innan Saab-Scania nedlägger kostnader för utveckling och/eller marknadsföring inom ett nytt tillämpningsområde inom vilket Databolaget inte är verksamt men inom vilket Databolagets system eller systemkomponenter kan användas skall Saab-Scania vara skyldigt att anmäla sina planer till Databolaget, så att diskussioner om ett eventuellt samarbete kan upptagas.

Åtagandet i första stycket ovan skall ej innefatta Saab-Univac AB vad gäller sammansättning, marknadsföring, reparation och/eller underhåll av Saab-Univacprodukter eller utveckling av system bestående av sådana produkter.

Åtagandet skall ej heller förhindra Saab-Scania att efter utgången av den i femte stycket angivna 7-årsperioden bedriva verksamhet med system eller systemkomponenter som Saab-Scania under nämnda period utvecklat, tillverkat eller marknadsfört eller med system eller systemkomponenter som utan förändring av tillämpningsområdet utgör vidareutveckling av eller direkt ersättning för dessa sortiment.

Bryter Saab-Scania mot ovanstående förbud eller upptager Saab-Scania utveckling och/eller marknadsföring inom nytt tillämpningsområde utan föregående anmälan enligt första stycket skall om förseelsen ej för Databolaget är av endast ringa betydelse, Saab-Scania till Databolaget utge vite med 250 000 kronor för varje påbörjad månad sådan avtalsstridig verksamhet bedrivs, dock att vite skall börja utgå för tiden först en månad efter det att Saab-Scania av de av Staten nominerade ledamöterna i Databolagets styrelse anmodats att upphöra med den otillåtna verksamheten. Därest det kan visas att den skada Databolaget lidit på grund av brott mot ovanstående bestämmelser överstiger nämnda vitesbelopp skall ersättning utgå med sådant högre belopp som motsvarar den lidna skadan.

Databolaget förbinder sig att inte under en tid av 7 år från den 1 ja-

nuari 1978 vare sig direkt eller indirekt — utan att inhämta särskilt medgivande från de av Saab-Scania nominerade ledamöterna i Databolagets styrelse — upptaga utveckling, tillverkning, marknadsföring, reparations- eller underhållsverksamhet av sådana system eller systemkomponenter som anges i bilaga B eller sådana system eller systemkomponenter som utan förändring av tillämpningsområdet utgör vidareutveckling av eller direkt ersättning för i denna bilaga angivna sortiment.

Bryter Databolaget mot ovanstående förbud skall, om förseelsen ej för Saab-Scania är av endast ringa betydelse, Databolaget till Saab-Scania utge vite med 250 000 kronor för varje påbörjad månad sådan otillåten verksamhet bedrivs, dock att vite skall börja utgå för tiden först en månad efter det att Databolaget av Saab-Scania anmodats att upphöra med den otillåtna verksamheten. Därest Saab-Scania kan visa att den skada Saab-Scania lidit på grund av brott mot ovanstående förbud överstiger nämnda vitesbelopp skall ersättning utgå med sådant högre belopp som motsvarar den lidna skadan.

Part respektive Databolaget har rätt att genom auktoriserad revisor kontrollera att bestämmelserna i denna paragraf efterlevs.

§ 12.

Lokaler

1. I den mån Databolaget skall disponera lokaler i Saab-Scania tillhörig fastighet skall, därest enighet om hyresvillkoren ej uppnås, dessa villkor fastställas av en av parterna gemensamt utsedd värderingsman. Kan enighet inte uppnås om vem som skall vara värderingsman skall denne utses av Stockholms Handelskammares verkställande utskott.

Skulle Saab-Scania ställa annan nyttighet eller tjänst till Databolagets förfogande skall priset härför motsvara marknadspriset. Tvist skall lösas på det sätt som angives i föregående stycke.

2. Databolagets personal skall under detta avtals bestånd

(i) i mån av utrymme och enligt särskild överenskommelse ha tillgång till och äga utnyttja befintliga, av Saab-Scania före och under avtalets giltighetstid anskaffade anläggningar för fritidsaktiviteter såsom semester-, motions- och idrottsanläggningar;

(ii) äga rätt till för Saab-Scanias personal gällande personalrabatter vid bilköp;

(iii) åtnjuta hälsovård inom ramen för den för Saab-Scanias personal anordnade företagshälsovården.

För förmånerna under (i) och (iii) erlägger Databolaget andel i Saab-Scanias kostnader enligt samma regler som gäller för Saab-Scanias egna divisioner (eller avdelningar, bolag som ersätter dessa).

§ 13.

Framtida samarbete mellan Databolaget och Saab-Scania

a) Parterna är medvetna om att Databolaget respektive Saab-Scania för att på ett effektivt sätt kunna uppfylla sina åtaganden och bedriva sin verksamhet kan komma att behöva biträde från det andra bolaget inom områden inom vilka det ena bolaget har större kompetens och/eller kapacitet än det andra. Det förutsättes därför att bolagen kommer att bedriva ett nära samarbete med varandra rörande sådana frågor och att ettvarrt av bolagen i positiv anda kommer att pröva önskemål från det andra bolaget om erhållande av biträde i nu berörda avseenden. Sådant biträde skall utföras på skäligen villkor i enlighet med för varje särskilt fall träffat avtal.

b) Enligt *Bilaga C* förutsättes att Saab-Scania skall åt Databolaget utföra viss utveckling och viss tillverkning. Databolaget skall vara skyldigt att vid behov av ifrågavarande tjänster lämna Saab-Scania tillfälle att offerera dem, men Databolaget skall vara fritt att självt utföra eller låta annan utföra dem om Databolaget finner detta vara ekonomiskt fördelaktigare. Saab-Scania skall ej vara skyldigt att utföra ifrågavarande tjänster om Saab-Scania upphört med verksamheten i fråga.

§ 14.

Överlåtelse och pantsättning av aktier

Part äger icke överlåta eller pantsätta aktie i bolaget utan andra partens skriftliga medgivande. Fusion, varigenom det övertagande bolaget övertager samtliga Saab-Scantias rättigheter och skyldigheter, anses icke som överlåtelse.

Oavsett vad ovan stadgats skall Staten ha rätt att överlåta sina aktier i Databolaget och sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal till annat företag i vilket Staten direkt eller indirekt äger aktiemajoriteten. I sådant fall skall dock Staten även efter överlåtelsen svara för de förpliktelser Staten åtagit sig enligt detta konsortialavtal samt tillförbinda den nya ägaren att i alla avseenden respektera konsortialavtalet.

§ 15.

Jämkning av avtalet

Skulle på grund av oförutsedda händelser förutsättningarna för detta avtal väsentligen rubbas, skall på parts begäran skälig jämkning i avtalet ske.

§ 16.

Avtalstid

Avtalet, som träder i kraft samtidigt som Huvudavtalet, gäller t. o. m. den 31 december 1987 och förlänges automatiskt därefter med fem år varje gång, såvida inte avtalet av part uppsäges senast två år före avtalstidens utgång.

§ 17.

Förtida uppsägning

Avtalet kan bringas att upphöra i förtid endast i följande fall:

a) om parterna ej lyckats nå enighet 1) vid upprepade tillfällen i frågor där sådan erfordras enligt § 5 b) och j) ovan eller 2) eljest i fråga som anges under § 5 och den bristande enigheten parterna emellan i denna fråga uppenbarligen äventyrar bolagets fortsatta verksamhet;

b) om de grundläggande förutsättningarna för detta avtal till följd av oförutsedda händelser väsentligen rubbas och jämkning enligt § 15 ej kan åstadkommas;

c) om part bryter mot bestämmelse i detta avtal och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse för den andra parten samt den första parten icke inom 60 dagar efter därom tillställd skriftlig anmaning vidtagit rättelse;

d) i fall som avses under a) och b) ovan har endera parten rätt att säga upp avtalet till upphörande ett år efter det att motparten fått del av uppsägningen. I fall som avses under c) ovan har den part mot vilken avtalsbrottet begåtts rätt att säga upp avtalet till upphörande sex månader efter det att motparten fått del av uppsägningen. Sådan uppsägning som avses i c) får ej ske senare än fyra månader efter det att Databolagets styrelse erhållit kännedom om den handling eller underlåtenhet som konstituerar avtalsbrottet.

Uppsägning skall ske skriftligen.

§ 18.

Följder av avtalets upphörande

a) Skulle detta avtal uppsägas av någondera parten enligt bestämmelserna i § 16 eller § 17 a) eller b) ovan skall den part som uppsagt avtalet, senast sex månader före avtalets upphörande, hembjuda den andra parten sina aktier i Databolaget till inlösen, varvid värdet å aktierna i brist på åsämjande skall bestämmas på sätt anges i § 19 nedan.

Därest den part som hembjudits aktierna enligt föregående stycke, icke inom tre månader efter mottagandet av hembudet förklarat sig villig att inlösa aktierna till det värde som, i brist på åsämjande, fastställs enligt § 19, skall denna part i sin tur hembjuda den andra parten sina aktier till inlösen enligt motsvarande regler.

b) Skulle avtalet upphöra på grund av sådant avtalsbrott som avses i § 17 c) ovan skall de i a) ovan angivna hembudsreglerna äga motsvarande tillämpning, varvid den part som begått avtalsbrottet — inom en månad från mottagandet av uppsägningen — först skall hembjuda aktierna till inlösen.

c) Skulle samtliga aktier ej enligt inlösenbestämmelserna i a) eller b) ovan komma i endera partens hand skall Databolaget träda i likvidation.

§ 19.

Värdering m. m.

Har part hembjudit sina aktier till inlösen enligt bestämmelserna i § 18 ovan skall priset för aktierna motsvara deras värde vid tidpunkten för äganderättens övergång. Har parterna icke enats om värdet inom de i § 18 angivna tremånadersperioderna skall värdet, på hemställan av part, fastställas av skiljemän enligt § 23.

Så snart den hembjudande parten mottagit förklaring att motparten önskar inlösa de hembjudna aktierna skall den förstnämnde överlämna sina aktier vederbörligen endosserade in blanco till den inlösande parten, varvid äganderätten till aktierna övergår.

Köpeskillingen för aktierna skall erläggas kontant inom nio månader från den dag värdet på aktierna slutgiltigt fastställts. Ränta å köpeskillingen skall utgå enligt § 6 i räntelagen från den dag aktierna överlämnats till den inlösande parten till dess betalning sker.

§ 20.

Skadestånd

Part som gör sig skyldig till brott mot detta avtal skall, oavsett om avtalet uppsäges enligt § 17 c) eller ej och oavsett om avtalsbrottet är väsentligt eller ej, gottgöra Databolaget och/eller den andra parten den skada som uppkommit för vederbörande genom avtalsbrottet.

§ 21.

Ändringar i avtalet

Ändringar i eller tillägg till detta avtal får ske endast skriftligen.

§ 22.

Databolagets anslutning till detta avtal

Så snart regeringen godkänt Huvudavtalet skall parterna tillse att Databolaget skriftligen förklarar sig bundet av detta avtal.

§ 23.

Skiljedom

Tvister i anledning av detta avtal får ej hänskjutas till domstol utan skall slutgiltigt avgöras av skiljemän enligt nu gällande lag. Skiljeförfarande skall äga rum i Stockholm.

Detta avtal har upprättats i tre exemplar varav parterna tagit var sitt och ett förbehållits Databolaget.

Stockholm den 21 september 1977

För STATEN

För SAAB-SCANIA AB

med förbehåll för
Regeringens godkännande

H. L. Svahn

M. Wallenberg

Curt Mileikowsky

Detta avtal tillträdes av undertecknat bolag och förbinder sig bolaget att i alla tillämpliga delar iakttaga dess bestämmelser.

Stockholm den 197